गोविंद राठोड
आयुक्त

वसई-विरार शहर महानगरपालिका

<u>सुधारित अर्थसंकल्प सन २०१४-१५ सह सन २०१५-२०१६ च्या अर्थसंकल्पीय अंदाजपत्रकाबाबत मा.आयुक्त यांची टिपणी</u>

महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम १९४९ च्या कलम ९५ नुसार सन २०१४-१५ च्या सुधारित अर्थसंकल्पासह सन २०१५-१६ च्या अर्थसंकल्पीय अंदाजपत्रकासाठी उत्पन्न व खर्चाचे अंदाज तयार केले आहेत. याच अधिनियमाचे कलम ९६ नुसार सदर अर्थसंकल्पीय अंदाजपत्रकाबाबत सविस्तर विचार विमर्ष करुन अर्थसंकल्प मा. महासभेपुढे सादर करणेस मा. स्थायी समितीच्या शिफारशीसाठी मा. स्थायी समिती सभेची सूचना क्र. दि. / / नुसार सन २०१४-१५ च्या सुधारित अर्थसंकल्पासह सन २०१५-१६ चे अर्थसंकल्पीय अंदाजपत्रक मा. स्थायी समिती सभेपुढे सविनय सादर.

अर्थसंकल्पीय गोषवारा खालील प्रमाणे आहे.

वर्ष	प्रारंभिक शिल्लक	जमा रकमा	प्रारंभिक शिलकेसह एकूण	खर्च रकमा	अखेर शिल्लक
सन २०११-१२	₹ २३१ कोटी ४७ लक्ष	₹ ५२१ कोटी ६१ लक्ष	₹ ७५३ कोटी ८ लक्ष	₹ २९९ कोटी ७ लक्ष	₹ ४५४ कोटी ०१ लक्ष
सन २०१२-१३	₹ ४५४ कोटी १ लक्ष	₹ ६२५ कोटी २२ लक्ष	₹ १०७९ कोटी २३ लक्ष	₹ ४१४ कोटी ७९ लक्ष	₹ ६६४ कोटी ४४ लक्ष
सन २०१३-१४	₹ ६६४ कोटी ४४ लक्ष	₹ ७१३ कोटी २० लक्ष	₹ १३७७ कोटी ६४ लक्ष	₹ ८२७ कोटी ७३ लक्ष	₹ ५४९ कोटी ९१ लक्ष
सुधारीत अंदाज सन २०१४-१५	₹ ५४९ कोटी ९१ लक्ष	₹ १२५४ कोटी २५ लक्ष	₹ १८०४ कोटी १६ लक्ष	₹ १५२६ कोटी ११ लक्ष	₹ २७८ कोटी ०५ लक्ष
मुळ अंदाज सन २०१५-१६	₹ २७८ कोटी ०५ लक्ष	₹ २०९६ कोटी ५३ लक्ष	₹ २३७४ कोटी ५८ लक्ष	₹ २३३७ कोटी ०१ लक्ष	₹ ३७ कोटी ५७ लक्ष

महानगरपालिकेस प्राप्त झालेल्या नियोजन प्राधिकरणाच्या अधिकारांमुळे भविष्यातील वाढीव लोकसंख्येस पुरवावयाच्या सुविधांचा आर्थिक भार नव्याने विकसीत होणाऱ्या बांधकामांच्या विकासकाकडून परस्पर वसुल केला जात असून परिणाम स्वरुप सद्याच्या करदात्यांवर कोणताही आर्थिक बोजा न पडता वार्षिक ₹ १६० कोटी उत्पन्नाचा कायम स्वरूपी स्त्रोत उपलब्ध झाल्याने विकासास गती प्राप्त झाली आहे.

सॅटेलाईट सिटीसाठी संपूर्ण भारतातून निवडल्या गेलेल्या आठ शहरांपैकी वसई विरार शहर महानगरपालिका हि महाराष्ट्रातील एकमेव महानगरपालिका ठरली असून या (यु. आय. डी. एस. एस. टी / यु. आय. डी. एस. एस. एम. टी. / सॅटेलाईट सिटी सेल) योजने अंतर्गत सन २०११-१२ ते नोव्हेंबर २०१४ अखेर ₹ २९ कोटी १७ लक्ष ७८ हजार निधी प्राप्त झाला आहे. सॅटेलाईट सिटी योजनेमधील ₹ ६६ कोटी ६७ लक्ष च्या एस. टी. पी. भाग दोन चे प्रकल्पास व ₹ ३२ कोटी ७२ लक्ष रकमेचे घनकचरा व्यवस्थापन प्रकल्पास केंद्र शासनाने मान्यता दिलेली असुन महानगरपालिकेचा पाणीपुरवठा योजनेचा ₹ १४९५ कोटी रकमेचा प्रस्ताव व उर्वरीत भुयारी गटर योजनेचा ₹ १२३२ कोटी रकमेचा प्रस्ताव राज्य शासनामार्फत केंद्र शासनाकडे सादर झाला आहे. याकामी केंद्र शासनाने नव्याने घोषित केलेल्या स्मार्ट सिटी योजनेअंतर्गत वसई विरार शहर महानगरपालिकेची निवड होणे अपेक्षित असुन सादर केलेल्या प्रस्तावानुसार पुर्वीच्या प्रकल्पातील शिल्लक अनुदान व नविन योजनेतील अनुदान यापैकी सन २०१४-१५ मध्ये उर्वरीत कालावधीत ₹ ३७ कोटी ५५ लक्ष ९५ हजार व सन २०१५-१६ मध्ये ₹ ५४५ कोटी ६९ लक्ष ८० हजार अनुदान प्राप्त होणे अपेक्षित आहे.

महाराष्ट्र सुवर्ण जयंती नगरोत्थान महाअभियान योजनेअंतर्गत पाणीपुरवठ्यासाठी सुर्या विस्तारित १०० द.ल.ली. पाणीपुरवठा योजना वितरण व्यवस्थेसाठी ₹ १३४ कोटी ८९ लक्ष अनुदान मंजुर झाले असुन ₹ ६७ कोटी ४४ लक्ष प्राप्त झाले आहे. उर्वरीत ₹ ६७ कोटी ४५ लक्ष मार्च २०१५ अखेर प्राप्त होणार आहे. स्मार्ट सिटी योजनेअंतर्गत मोनोरेलसह रिंगरोड व्यवस्थेसाठी ₹ ७५ कोटी अनुदान सन २०१५-१६ मध्ये अपेक्षित आहे. स्थानिक विकास कार्यक्रमांतर्गत मा. आमदार श्री. क्षितीजजी ठाकूर व मा. विधानपरिषद उप सभापती श्री. वसंतरावजी डावखरे यांचेनिधीतुन ₹ १० कोटी ५७ लक्ष ०७ हजार इतका निधी प्राप्त झाला आहे. एकात्मिक तलाव संवर्धन योजनेअंतर्गत तलाव विकासासाठी ₹ १ कोटी ६७ लक्ष अनुदान प्राप्त झाले असुन सन २०१५-१६ मध्ये ₹ ३५ कोटी अनुदान अपेक्षित आहे. राजीव आवास योजनेअंतर्गत सन २०१४-१५ व सन २०१५-१६ मध्ये प्रतीवर्षी ₹ २ कोटी ५० लक्ष अनुदान अपेक्षित आहे. मत्स्य विकास महामंडळाकडून मार्केट विकासासाठी ₹ २ कोटी २१ लक्ष ९४ हजार अनुदान प्राप्त झाले असुन सन २०१४-१५ व २०१५-१६ मध्ये अनुक्रमे ₹ १ कोटी २५ लक्ष व ₹ ३ कोटी ३५ लक्ष अनुदान अपेक्षित आहे. रस्ता रुंदीकरणात बाधीत होणारे पोल हटवण्यासाठी मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाकडून ₹ ३ कोटी १९ लक्ष अनुदान प्राप्त झाले असुन रस्ता रुंदीकरणात बाधीत होणारे वृक्ष पुनप्रत्यारोपणासाठी ₹ १ कोटी १५ लक्ष अनुदान प्राप्त झाले आहे. विशेष (प्राथमिक सोयी सुविधा) योजनेअंतर्गत अद्यापपर्यंत ₹ २० कोटी ५५ लक्ष अनुदान प्राप्त झाले असुन सन २०१४-१५ व सन २०१५-१६ मध्ये प्रतिवर्षी ₹ ७ कोटी अनुदान अपेक्षित आहे. सुजल निर्मल अभियान योजनअंतर्गत ₹ ५ कोटी ३७ लक्ष अनुदान अपेक्षित आहे.

शासनाने १ एप्रिल २०११ पासुन आपल्या महानगरपालिका क्षेत्रात सक्तीने लागू केलेल्या स्थानिक संस्था करामुळे वार्षिक ₹ २५० कोटी चा उत्पन्न स्त्रोत निर्माण झाला आहे. प्रथम वर्षी ₹ ९३ कोटी ४२ लक्ष द्वितीय वर्षी प्रत्यक्ष ₹ १६९ कोटी ७२ लक्ष तिसऱ्या वर्षी ₹ १७८ कोटी ८४ लक्ष व सन २०१४-१५ मध्ये नोव्हेंबर २०१४ अखेर ₹ १११ कोटी ९० लक्ष निधी प्राप्त झाला असुन सन २०१४-१५ उर्वरीत कालावधीत ₹ १७४ कोटी ११ लक्ष तसेच २०१५-१६ मधे ₹ २८६ कोटी उत्पन्न अपेक्षित आहे. अपेक्षित उत्पन्नात मागील थकीत उत्पन्नासह नैसर्गिक वाढ गृहीत आहे.

वसई नगरपरिषदेने अपरीहार्य कारणांमुळे थकीत ठेवलेल्या कर्जावरील विलंब आकार ₹ १४ लक्ष माफी सन २०१२-१३ मध्ये प्राप्त झाली आहे.

नियोजन विकासाचे प्राधिकार, सॅटेलाईट सिटीसाठी झालेली महानगरपालिकेची निवड, भुयारी गटार, घनकचरा व्यवस्थापन व पाणीपुरवठा या सेवांसाठी महाराष्ट्र सुवर्ण जयंती नगरोत्थान महाअभियान योजना, जवाहरलाल नेहरु नागरी पुनरुत्थापन महाअभियान योजना, तलाव सुशोभीकरणासाठी एकात्मिक तलाव संवर्धन योजना तसेच गरीब गरजुंचे निवासासाठी राजीव आवास योजना या योजनांसाठी महानगरपालिकेचा समावेश करुन घेऊन अनुदान मंजुर करणे, स्थानिक संस्था करासाठी व्यापारी व उद्योजकांचे सहकार्य, कर्जावरील विलंब आकारातील माफी या बाबी तत्कालीन खासदार श्री. बळीरामजी जाधव, मा. आमदार श्री. क्षितीजजी ठाकूर, मा. आमदार श्री. विलासजी तरे मा. प्रथम महापौर राजीवजी पाटील, मा. महापौर श्री. नारायणजी मानकर यांचा सातत्यपुर्ण पाठपुरावा व मा. आमदार श्री. हितेंद्रजी ठाकूर यांच्या विशेष प्रयत्नांची फलश्रुती आहेत.

स्थानिक संस्था कर, नगररचना विभागाचे उत्पन्न, केंद्र व राज्यशासनाच्या महानगरपालिकांसाठीच्या विविध योजना या मधून विकासासाठी आवश्यक निधी प्राप्त होणार असुन महानगरपालिकेच्या धोरणानुसार सन २०१५-१६ मधे कोणतीही नविन कर आकारणी अथवा कराचे दरात वाढ नव्याने प्रस्तावित न करता थकीत कर तात्काळ भरणेस प्रोत्साहन देण्यासाठी एक वेळची विशेष बाब म्हणून दंडनीय व्याज माफी संदर्भाने अभय योजना लागू करण्याचे प्रस्तावित आहे. महानगरपालिका क्षेत्रात मालमत्ता कर आकारणी न झालेल्या मालमत्ता राहु नयेत यासाठी सन २०१५-१६ मध्ये प्रचलीत दर व आकारणी पद्धत विचारात घेऊन महानगरपालिकेमार्फत पडताळणी सापेक्ष स्वयंमुल्य निर्धारण करुन मालमत्ता कर भरणेची योजना लागू करण्याचा निर्णय आहे यामुळे उत्पन्न वेळीच प्राप्त होणे अपेक्षित आहे.

महानगरपालिकेत समाविष्ठ भुतपूर्व ग्रामिण क्षेत्रात महानगरपालिकेच्या स्थापनेपुर्वीपासुन अस्तित्वात असलेल्या मालमत्तांसाठी त्या त्या क्षेत्रातील महानगरपालिकेच्या स्थापनेच्या पुर्वीच्या प्रचलित दराने घरपट्टी, दिवाबत्ती, आरोग्य कर, सामान्य पाणीपट्टी हे कर वसुल केले जाणार आहेत. यामुळे *सद्यस्थितीत महानगरपालिका क्षेत्रात समाविष्ट भुतपुर्व ग्रामपंचायत क्षेत्रात महानगरपालिकेच्या स्थापनेपुर्वी अस्तित्वात असलेल्या मालमत्तांसाठी इतर ग्रामपंचायती पेक्षा देखील कमी कर आकारणी होणार आहे. सर्व करदात्यांनी १००% कर भरणा करणे अपेक्षित आहे.*

महानगरपालिकेसाठी अनेक महत्वाकांक्षी योजना अंमलात आणण्याचा मानस असून त्याची संक्षिप्त माहिती अर्थसंकल्पात अन्यत्र नमुद केली आहे. या योजना अंमलात आणण्यासाठी स्वनिधीची आवश्यकता आहे. महानगरपालिकेचा कर रुपाने जमा होणारा निधी वेळीच उपलब्ध होणे महत्वाचे आहे, सबब दृष्टीक्षेपातील योजना विचारात घेता पुढील पाच वर्षाचा मालमत्ता कर रकमा आगाऊ जमा करतील अशा मालमत्ता धारकांना एकत्रित मालमत्ता कर १५% पर्यंत सुट देण्याचा निर्णय आहे. मालमत्ता कर चालू मागणी विचारात घेता ५०% रक्कम जरी या योजने अंतर्गत महानगरपालिकेकडे आगाऊ जमा झाली तरी ₹ १५० कोटी इतका निधी एकरकमी प्राप्त होऊ शकतो. पाणीपट्टीच्या नळ जोडणी धारकांनादेखील याच धर्तीवर ५ वर्षाची पाणीपट्टी आगाऊ भरणेसाठी सवलत देण्याचा प्रस्ताव आहे. याद्वारे ₹ १०० कोटी इतका निधी एकरकमी प्राप्त होऊ शकतो व महानगरपालिकेस त्याप्रमाणात कमी कर्ज उभारणी करावे लागून सदर रक्कम अत्यंत सहजपणे उपलब्ध होईल. करदात्यांना १५% या नियमीत सर्वसाधारण व्याज दराच्या फायदयासह नागरी सुविधांसाठी आपल्या जिव्हाळ्याच्या संस्थेत आपल्या सोयीसाठी खारीचा वाटा उचलल्याचे मानसिक समाधान व सामाजिक सन्मान मिळेल. सदर निर्णयास अधिक - अधिक प्रसिध्दी देण्यात येणार असुन करदात्यांचा उत्स्फुर्त प्रतिसाद याद्वारे अपेक्षित आहे.

सद्यस्थितीत महसुली खर्च भागवलेनंतर विकास विषयक भांडवली कामांसाठी निधी अपुरा पडत असतानादेखील विशेष पाठपुरावा व नियोजन करुन विविध योजनांद्वारे अधिक - अधिक अनुदान प्राप्त करुन घेऊन तसेच बांधा वापरा व हस्तांतरीत करा तत्वावर बाह्य माध्यमातून टप्प्या - टप्प्याने विकास कामे करण्याचा प्रयत्न महानगरपालिका करीत आहे. तद्वतच डिफर पेमेंट पद्धतीचा अवलंब करुन महत्वकांक्षी प्रकल्प अंमलात आणण्याचा प्रस्ताव आहे.

विकास आराखडा अभ्यासुन तद्नुसार कामाचे नियोजन करुन नियोजनबद्ध विकास करणेसाठी कृती आराखडा तयार करणेची कार्यवाही पुर्ण झाली असल्याने आता पुर्ण क्षमतेने जलद गतीने विकासकामे समाधानकारक रित्या पुर्ण होतील असा विश्वास आहे. सन २०१५-१६ मध्ये हाती घ्यावयाच्या अनेक कामांबाबत सन २०१४-१५ अखेर प्रशासकिय वित्तीय मान्यता व तांत्रीक मंजुरी देणेची कार्यवाही पुर्ण झाली असल्याने नियाजीत कामे मुदतीत पुर्ण होणे अपेक्षित आहे. करोडो रुपयाचा उपलब्ध झालेला व होणारा विकास निधी बँकेत निरुपयोगी न ठेवता, उपलब्ध निधीचा सुयोग्य विनियोग करुन औद्योगिक वसाहत विकास, सुसज्य वैद्याकिय आरोग्य व्यवस्था, अत्याधुनिक अग्निशमन व्यवस्था यासह सुनियोजीत, सुसंस्कृत, हरित वसईचा सर्वांगीण विकास करण्याचा संकल्प आहे. त्यासाठी आपणा सर्वांचे सहकार्य व जिवदानी मातेचे आशिर्वाद लाभावेत हि प्रार्थना.

❖ ठळक उत्पन्न व जमा बाबी ❖

१) **मालमत्ता कर व मालमत्ता कर विभागाचे इतर उत्पन्न :- अ) एकत्रित मालमत्ता कर** :- सन २०१४-१५ मधे मालमत्ता कराव्दारे ₹ ६८ कोटी ७६ लक्ष ५४ हजार उत्पन्न प्राप्त होणार आहे. नविन मालमत्तांवरील कर आकारणीसह नियमीत मागणी यापासून सन २०१५-१६ मधे ₹ ७३ कोटी ८८ लक्ष इतके एकत्रित मालमत्ता कराचे उत्पन्न अपेक्षित आहे.

ब) असेसमेंट दाखला फी :- याव्दारे सन २०१४-१५ व २०१५-१६ मधे अनुक्रमे ₹ ३ लक्ष २७ हजार व ₹ ३ लक्ष ७७ हजार उत्पन्न अपेक्षित आहे.

क) मालमत्ता हस्तांतरण फी :- याव्दारे सन २०१४-१५ व २०१५-१६ मधे अनुक्रमे ₹ १ कोटी ६५ लक्ष २३ हजार व १ कोटी ९६ लक्ष ५८ हजार उत्पन्न अपेक्षित आहे.

ड) मालमत्ता कर शास्ती : अनधिकृत मालमत्तांवर दुप्पट दराने शास्ती आकारण्याच्या शासकीय अधिसुचने नुसार कार्यवाही केली जात असून सन २०१४-१५ व २०१५-१६ मधे अनुक्रमे ₹ १९ कोटी ०३ लक्ष ८८ हजार व ₹ १८ कोटी ४८ लक्ष ३८ हजार इतके उत्पन्न अपेक्षित आहे.

मालमत्ता कर आकारणी विभागासंबधीचे वरील बाबींसह इतर सर्व बाबीं पासुन सन २०१४-१५ मधे ₹ ९४ कोटी २८ लक्ष १४ हजार तसेच सन २०१५-१६ मधे ₹ ९६ कोटी १८ लक्ष ४५ हजार इतके उत्पन्न अपेक्षित आहे.

२) **स्थानिक संस्था कर** :- शासन निर्णयानुसार दि. १ एप्रिल २०११ पासुन महानगरपालिका क्षेत्रात स्थानिक संस्था कर आकारणी केली जात असून भुतपूर्व नगरपरिषद क्षेत्रासाठी प्राप्त झालेले जकात कराचे उत्पन्न, होणारी नैसर्गिक वार्षिक वाढ, विस्तारीत क्षेत्र, महानगरपालिकेने कर भरण्यासाठी उपलब्ध केलेल्या सुविधा व लवचिक कार्यपध्दती, प्रोत्साहनपर सोयी सुविधा व सवलती आणि कराचे महाराष्ट्रातील सर्वात न्युनतम दर असे पोषक वातावरण विचारात घेता कोणताही उद्योग व्यवसाय स्थानिक क्षेत्रा बाहेर जाण्याचा प्रश्न उदभवणार नसल्याने जकात करा इतकेच उत्पन्न स्थानिक संस्था करापासुन देखिल अपेक्षित धरले आहे. स्थानिक संस्था कर नियमानुसार लेखे पडताळणी इत्यादी व्दारे सदर उत्पन्न भविष्यात पुढील सात वर्षापर्यंत सव्याज वसुल पात्र आहे . याबाबीचा सर्वकष विचार करता स्थानिक संस्था कराव्दारे सन २०१४-१५ व २०१५-१६ मधे प्रतिवर्षी ₹ २८६ कोटी इतके उत्पन्न अपेक्षित आहे.

३) **पारगमन /ट्रांझीट फी** :- शासनाच्या मान्यतेने महानगरपालिका क्षेत्रात पारगमन / ट्रांझीट फी वसुलीचा प्रस्ताव असुन महानगरपालिका क्षेत्रातून होणारी माल वाहतूक विचारात घेता ₹ १०० कोटी इतके अतिरीक्त उत्पन्न प्राप्त होणार असून प्रत्यक्ष अंमलबजावणी सुरु झालेनंतर अतिरीक्त अर्थसंकल्पाव्दारे सदर रक्कम विकास कामासाठी उपलब्ध होऊ शकेल.

४) **जाहिरात कर, होर्डिंग व जागा भाडे :-** जकात अभिकर्ता, बाजार फी वसुली ठेका यामधील यशस्वीतता व आस्थापना खर्चातील बचत विचारात घेऊन परिणामकारक रित्या जाहिरात कर वसुली कामी अभिकर्ता नेमण्याचा प्रस्ताव अंतीम टप्यात आहे. जेष्ठ नागरिक निवारा शेड, महानगरपालिकेची उद्याने, सुशोभिकरण केलेले तलाव मजूर अड्डा इत्यादी ठिकाणी तसेच विविध विद्युत खांबावर जाहिरात करणेस परवानगी देणे, शहराच्या सौदर्यीकरणास बाधा येणार नाही अशी मोक्याची ठिकाणे निश्चित करुन सदर ठिकाणी, ठिकाणानुसार वेगवेगळ्या दराने जागा भाडे निश्चित करुन लिलाव पध्दतीने जाहिरातीस परवानगी देण्याचा प्रस्ताव आहे. याव्दारे कायम स्वरुपी उत्पन्न स्त्रोत निर्माण होणार आहे. महानगरपालिका क्षेत्रात सर्व विभागात समान दराने जाहिरात कर आकारणी केली जाईल. अधिकृत परवानगी घेऊन दिल्या जाणाऱ्या शुभेच्छा जाहिरातीसह होर्डींग्जवर कर आकारणी अंमलबजावणी करुन विनापरवानगी सार्वजनिक ठिकाणी होर्डींग्ज लावण्यावर नियंत्रण ठेवण्याचा व शहराचे विद्रुपीकरण रोखण्याचा प्रयत्न केला जाणार आहे. जाहिरात धोरण ठरवण्यासाठी विशेष सल्लागाराची नियुक्ती केली आहे. सन २०१४-१५ व सन २०१५-१६ मध्ये अनुक्रमे ₹ ५१ लक्ष ८४ हजार व ₹ १ कोटी इतके उत्पन्न गृहीत धरले आहे. उद्याने, रस्त्यावरील पोल इत्यादी जाहिरात करण्यायोग्य विविध ठिकाणे विचारात घेता सदर उत्पन्न ₹ ७ ते ८ कोटी पर्यंत वाढण्याची शक्यता आहे.

५) **अग्निशमन सेवा :-** अ) सन २०१४-१५ मधे थकबाकीसह ₹ १ कोटी ६३ लक्ष १५ हजार उत्पन्न प्राप्त होणार असून सन २०१५-१६ या वर्षात ₹ १ कोटी ७४ लक्ष ३० हजार इतके उत्पन्न प्राप्त होणार आहे.

ब) अग्निशमन सेवेचे सक्षमीकरणासाठी शासन निर्देशानुसार मा. महासभेने फेब्रुवारी २०११ मधे दिलेल्या मान्यतेप्रमाणे, वाढत्या लोकसंख्येचा आर्थिक भार सद्यस्थितीतील करदात्यांवर पडू नये म्हणून नविन निर्माण होणाऱ्या बांधकामाकरिता विकासकांकडून वसुल केल्या जात असलेल्या फायर प्रोटेक्शन फी व विशेष फायर प्रोटेक्शनफी द्वारे फायर कॅपीटेशन फी स्वरुपात सन २०१४-१५ व २०१५-१६ मधे अनुक्रमे ₹ १७ कोटी व १९ कोटी इतके उत्पन्न अपेक्षित आहे.

क) अग्निशमन उपकर आकारणी केली जात असल्यामुळे दि. ०१ एप्रिल २०१२ पासून महानगरपालिका क्षेत्रात प्रत्यक्ष अग्निशमन सेवा निशुल्क आहे. महानगरपालिका क्षेत्राबाहेरील प्रत्तेक कॉलसाठी शुल्क आकारणी केले जात असून या सेवेपासून सन २०१४-१५ व सन २०१५-१६ मधे प्रतिवर्षी ₹ ४ लक्ष १५ हजार इतके इतर उत्पन्न अपेक्षित आहे.

वरीलप्रमाणे अग्निशमन सेवेपासुन सन २०१४-१५ व २०१५-१६ मधे अनुक्रमे ₹ १८ कोटी ६७ लक्ष ३० हजार व ₹ २० कोटी ७८ लक्ष ४५ हजार इतके एकूण उत्पन्न अपेक्षित आहे.

६) **आपत्कालीन व्यवस्था :-** आपतकालीन व्यवस्थापन केंद्र निर्माण केले जाणार असून त्यासाठी सन २०१४-१५ व २०१५-१६ मध्ये प्रतिवर्षी ₹ ५० लक्ष अनुदान अपेक्षित आहे.

७) **इतर उत्पन्न : अ) सिनेमा कर (प्रयोग व खेळावरील कर)** :- सन २०१४-१५ व सन २०१५-१६ मध्ये अनुक्रमे ₹ ४ लक्ष ४२ हजार व ₹ ५ लक्ष ९६ हजार इतके उत्पन्न अपेक्षित आहे.

ब) पर्यटन /श्रीक्षेत्र विकास सेवाशुल्क :- महानगरपालिका क्षेत्रातील पर्यटन क्षेत्र व श्रीक्षेत्र म्हणून लौकिक असणाऱ्या ठिकाणी भरणाऱ्या यात्रांमधील उभारले जाणारे तात्पुरते मंडप, दुकाने जाहिराती, करमणूकीचे कार्यक्रम याव्दारे स्वतंत्रपणे वसुल केल्या जाणाऱ्या शुल्कापासुन वार्षिक ₹ ५० हजार इतके उत्पन्न अपेक्षित आहे. या व्यतिरिक्त पर्यटन स्थळ विकास झाल्यानंतर पर्यटकांकडून महानगरपालिका स्वतंत्रपणे निश्चित करेल अशी दरडोई रक्कम प्रत्यक्ष अंमलबजावणी अंती पर्यटन व श्रीक्षेत्र विकास शुल्क स्वरुपात प्राप्त होईल.

क) भाडयाच्या गाडया व हातगाडया परवाना फी :- नव्याने हातगाडया व भाडयांच्या गाडयासाठी परवानगी न देता पुर्वीच्या हातगाड्यांनी कायम स्वरुपी जागा व्यापलेल्या नाहीत याची खात्री करुन गर्दीच्या ठिकाणी असणाऱ्या गाड्यांची संख्या नियंत्रीत केली जाणार आहे. महानगरपालिकेने परवाना दिलेल्या हातगाडया व गाडयापासून सन २०१४-१५ व सन २०१५-१६ मधे अनुक्रमे ₹ १३ लक्ष ८९ हजार व ₹ १९ लक्ष ४४ हजार इतके उत्पन्न अपेक्षित आहे.

ड) इमारत भाडे / गाळा भुईभाडे :- महानगरपालिकेच्या मालकीच्या मालमत्ता अल्प भाडयाने दिलेल्या आहेत. सदर मालमत्तांवर करावा लागणारा खर्च, भाडयाचा दर, कराराचा कालावधी इत्यादी बाबींचा विचार करता महिलांच्या कल्याणकारी योजनेचा भाग म्हणून सदर इमारती व गाळे महिला बचत गटांना व विधवा परितक्त्या महिलांना तसेच महिलेल्या उत्पन्नावर अवलंबून असलेल्या कुटुंबातील कुटुंब प्रमुख अथवा अन्य सदस्य, १००% अथवा ८०% अपंग असल्यास अशा कुटुंबातील महिलांना सद्याच्या प्रचलित असलेल्या अल्प वाजवी दराने भाडयाने देणे कामी शिफारस आहे. थकीत गाळाभुई भाडे सन २०१४-१५ मधे वसुल होणे अपेक्षित असुन इमारत व गाळा भुई भाडयापासून सन २०१४-१५ व सन २०१५-१६ मधे अनुक्रमे ₹ २५ लक्ष ५४ हजार व ₹ २७ लक्ष ५९ हजार इतके उत्पन्न अपेक्षित आहे.

इ) पे ॲण्ड पार्क वाहनतळ व्यवस्था व नो पार्किंग मधील वाहने उचलणे :- महानगरपालिका क्षेत्रात मोक्याच्या जागा निश्चित करुन वाहनतळ व्यवस्था करणे, पोलिस खात्याने केलेल्या विनंतीनुसार त्यांचे सहकार्याने नो पार्किंगमधील वाहनावरील कारवाईसंदर्भाने प्रभावी अंमलबजावणीसाठी या कामकाजाचा प्रभागनिहाय ठेका देणेस शिफारस आहे. याद्वारे सन २०१४-१५ व सन २०१५-१६ मध्ये प्रतिवर्षी ₹ १७ लक्ष उत्पन्न अपेक्षित आहे.

ई) हॉटेल रेस्टॉरंट, परमीट रुम, बार तसेच रुग्णालयांची परवाना फी व परवाना नुतनीकरण फी या व्दारे तसेच विभागीय कार्यालय टेरेस भाडे, पटांगण भाडे, मंडप फी, नगरपरिषद औद्योगिक वसाहत लिज हस्तांतरण फी, गाळा भुईभाडे नोटीस फी, व्यायाम शाळा फी, दाखला फी, वाहन भाडे, अनुज्ञेय शिक्षण कर व रोजगार हमी कर रिबेट, जुन्या भांडाराच्या विक्रीचे उत्पन्न, निविदा

फॉर्म व इतर नगरपालिका प्रकाशने विक्री, गुंतवणूकीवरील व्याज, मंडप परवानगी फी, इतर दाखले फी, व्यवसायासाठी नाहरकत दाखला व दाखला नुतनीकरण फी, जन्म मृत्यु दाखला, विवाह नोंदणी फी, जेंडर बजेट अंतर्गत व्यवसाय प्रशिक्षण फी या बाबी व उपरोक्त अ ते इ मध्ये नमुद बाबींपासुन सन २०१५-१६ मधे ₹ ३७ कोटी ६३ लक्ष ६८ हजार इतके उत्पन्न अपेक्षित आहे.

८) **स्वच्छता सेवा उत्पन्न :- अ) सर्वसाधारण स्वच्छता कर व विशेष स्वच्छता कर :** मोठया नागरी क्षेत्रात समाविष्ठ झालेल्या नविन शहरी क्षेत्रात जुलै २००९ पूर्वी पासुन अस्तित्वात असलेल्या मालमत्तांसाठी प्रचलित दरानेच सर्वसाधारण स्वच्छता कर वसुल केला जाणार आहे

ब) विशेष स्वच्छता कर : महानगरपालिकेत समाविष्ठ जुन्या शहरी क्षेत्रासह संपूर्ण क्षेत्रात नव्याने निर्माण होणाऱ्या मालमत्तांसाठी समान दराने कर आकारणी केली जात आहे. सर्वसाधारण व विशेष स्वच्छता कराव्दारे सन २०१४-१५ व सन २०१५-१६ मधे अनुक्रमे ₹ १३ कोटी ०७ लक्ष ७२ हजार व ₹ १५ कोटी ६२ लक्ष इतके उत्पन्न अपेक्षित आहे.

क) बाजार फी :- झोन निहाय रस्त्यावरील विक्रीते व फेरीवाले यांच्या व्यवसायाचे क्षेत्र, ना फेरीवाला क्षेत्र निश्चित करुन नियंत्रीत क्षेत्रात लिलाव पध्दतीने बाजार फी वसुल करण्याचा प्रस्ताव आहे. या पासुन सन २०१४-१५ व सन २०१५-१६ मधे प्रतिवर्षी ₹ ३ कोटी ३७ लक्ष २९ हजार इतके उत्पन्न अपेक्षित आहे.

ड) तंबाखु जन्य पदार्थ विक्रीवर बंदी :- बिट मार्शल नेमून शाळागृहांजवळ तंबाखु जन्य पदार्थ विक्रीवर बंदी घालून सदर ठिकाणी असे व्यवसायीक आढळल्यास प्रशासकिय शुल्क आकारणी, साठा जप्त करणे इत्यादी कार्यवाही केली जाणार असुन सन २०१४-१५ व सन २०१५-१६ मधे अनुक्रमे ₹ ३० लक्ष व ₹ ६० लक्ष इतके उत्पन्न अपेक्षित आहे.

इ) मैला सफाई :- खाजगी शौचकूपांच्या मैला सफाईसाठी वर्षातून एकदा मोफत सेवा तद्नंतर पुर्वनिश्चित दराने सेवा देण्यात येणार असुन यापासून सन २०१४-१५ व सन २०१५-१६ मधे अनुक्रमे ₹ ४ लक्ष ७९ हजार व ₹ ४ लक्ष ८५ हजार इतके उत्पन्न अपेक्षित आहे.

इ) अस्वच्छता व उपद्रव, प्लॅस्टीक पिशव्या वापर यासाठी प्रशासकीय शुल्क, वसुली :- याद्वारे सन २०१४-१५ व सन २०१५-१६ मधे अनुक्रमे ₹ ६६ हजार व ₹ २ लक्ष इतके उत्पन्न अपेक्षित आहे.

ई) सुलभ शौचालय भाडे :- पैसे द्या आणि वापरा तत्वावर सुरु असलेल्या शौचालयांचा ठेका देण्यात आला असुन त्याद्वारे सन २०१४-१५ व सन २०१५-१६ मध्ये अनुक्रमे ₹ २ लक्ष ६२ हजार व ₹ ३ लक्ष २३ हजार उत्पन्न अपेक्षित आहे.

फ) घनकचरा व्यवस्थापनासाठी सॅटेलाईट सिटी / स्मार्ट सिटी योजनेअंतर्गत सन २०१४-१५ मध्ये ₹ ४४ कोटी ६९ लक्ष ८० हजार व सन २०१५-१६ मध्ये ₹ ७ कोटी ५० लक्ष इतके अनुदान

अपेक्षित असुन या अनुदानाव्यतिरीक्त स्वच्छ भारत अभियान योजनेअंतर्गत स्वच्छता विषयक विशेष बाबींसाठी शासनाकडून भरीव अनुदान अपेक्षित आहे.

अनुदानाव्यतिरीक्त स्वच्छता सेवेपासुन सन २०१४-१५ व सन २०१५-१६ मधे अनुक्रमे ₹ १६ कोटी ८८ लक्ष १२ हजार व ₹ १९ कोटी ७४ लक्ष ४२ हजार इतके उत्पन्न अपेक्षित आहे.

९) **सर्वसाधारण नगररचना :- अ) सर्वसाधारण** :- छाननी शुल्क, विकास शुल्क, प्रिमियम, टिडीआर प्रिमियम, पुनर्वैधिकरण याबाबींपासून विकास आराखड्यातील सर्वसाधारण विकास विषयक कामांसाठी सन २०१४-१५ व सन २०१५-१६ मधे अनुक्रमे ₹ ९१ कोटी ४० लक्ष ७६ हजार व ₹ ९२ कोटी ३३ लक्ष इतके उत्पन्न अपेक्षित आहे.

ब) व्याज, संकिर्ण जमा, अनधिकृत बांधकाम नियंत्रण शुल्क या बाबींपासून सन २०१४-१५ व सन २०१५-१६ मधे अनुक्रमे ₹ २ कोटी २८ लक्ष व ₹ ३ कोटी १५ लक्ष इतके उत्पन्न अपेक्षित आहे.

वरील प्रमाणे सर्वसाधारण प्रयोजनास्तव नगररचना विभागामार्फत सन २०१४-१५ व सन २०१५-१६ मधे अनुक्रमे ₹ ९३कोटी ६८ लक्ष ७६ हजार व ₹ ९५ कोटी ४८ लक्ष इतके उत्पन्न अपेक्षित आहे.

फायर कॅपिटेशन फी, नविन पाणी पुरवठा स्त्रोत विकास शुल्क, याबाबींसाठीचे उत्पन्न अर्थसंकल्पात अन्यत्र नमुद केल्याप्रमाणे आहे. सन २०१४-१५ व सन २०१५-१६ मधे नगररचना विभागामार्फत सर्व लेखा लेखाशिर्षाखाली एकत्रितपणे अनुक्रमे ₹ १३५ कोटी ६८ लक्ष ७६ हजार व ₹ १४४ कोटी ४८ लक्ष इतके उत्पन्न अपेक्षित आहे.

१०) **सर्वसाधारण विकास कामांसाठीच्या जमा रकमा** :- अ) प्राथमिक सोयी सुविधा अनुदान, रस्ता अनुदान, स्थानिक विकास कार्यक्रमांतर्गत अर्थसहाय्य, रेल्वे उड्डाणपुलासाठी अनुदान, अल्पसंख्यांक बहुल क्षेत्र विकास अनुदान, राजीव आवास योजना अनुदान, दलित वस्ती, वित्त आयोग, मत्स्य विकास महामंडळाकडून अनुदान, कत्तलखाना निर्मिती अनुदान, सुजल निर्मल अभियान योजना, आदिवासी उपाययोजना, सॅटेलाईट सिटी सेल / स्मार्ट सिटी योजने अंतर्गत भुयारी गटर योजना, यासह इतर बाबींपासून सन २०१४-१५ व सन २०१५-१६ मधे अनुक्रमे ₹ ५१ कोटी २० लक्ष व ₹ ४०४ कोटी ८१ लक्ष ८० हजार इतके अनुदान अपेक्षित आहे.

ब) जे.सी.बी. व इतर वाहन भाडे, पाणी पुरवठा नळ जोडणी व्यतिरीक्त इतर कामांसाठी रस्ता खोदाई शुल्क, बांधकाम विभाग नाहरकत दाखला या बाबींपासून सन २०१४-१५ व सन २०१५-१६ मधे अनुक्रमे ₹ ९ कोटी ३३ हजार व ₹ ९ कोटी ३५ हजार इतके उत्पन्न अपेक्षित आहे.

बांधकाम विषयक बाबींसाठी सन २०१४-१५ व सन २०१५-१६ मधे अनुक्रमे ₹ ६० कोटी २० लक्ष ३३ हजार व ₹ ४१३ कोटी ८२ लक्ष १५ हजार इतके एकूण उत्पन्न अपेक्षित आहे.

११) **सांस्कृतिक भवन** :- सांस्कृतिक भवन, वाचलालय, समाजमंदिर येथील हॉल भाडे तसेच सांस्कृतिक भवनामधे जनित्र वापरासाठीचे भाडे यापासून सन २०१४-१५ व सन २०१५-१६ मधे अनुक्रमे ₹ ५ लक्ष ०६ हजार व ₹ १८ लक्ष ९० हजार इतके उत्पन्न अपेक्षित आहे.

१२) **रुग्णालय व्यवस्था :** अधिक - अधिक रुग्णसेवा मोफत अथवा माफक दरात पुरवण्याचा मानस_असुन महानगरपालिकेची पुर्वीची रुग्णालये /आरोग्य केंद्रे व नव्याने निर्माण केल्या जाणाऱ्या आरोग्य केंद्रामधे बाह्य रुग्णविभाग व अंतर रुग्णविभागामधील नोंदणी, औषधे, ऑपरेशन, उपचार व इतर सेवा यापासून मिळणारे उत्पन्न तसेच रुग्णवाहिका व शववाहिनी भाडे इत्यादी बाबींपासून सन २०१४-१५ व सन २०१५-१६ मधे अनुक्रमे ₹ ९९ लक्ष ८१ हजार व ₹ ८३ लक्ष १० हजार इतके उत्पन्न अपेक्षित आहे.

१३) **वाचनालय व्यवस्था :-** वाचनालय फी, वाचनालय प्रवेश फी, अनुदान, हरविलेल्या पुस्तकांची किमंत, रद्दी विक्री, अभ्यासिका प्रवेश फी, इंटरनेट सेवा इत्यादी बाबींपासून सन २०१४-१५ व सन २०१५-१६ मधे अनुक्रमे ₹ १३ लक्ष ३७ हजार व ₹ १३ लक्ष ७४ हजार इतके उत्पन्न अपेक्षित आहे .

१४) **तलाव व्यवस्था :** एकात्मिक तलाव संवर्धन योजनेअंतर्गत सन २०१५-१६ मधे ₹ ३५ कोटी इतके अनुदान प्राप्त होणार असून मत्स्योत्पादन यासाठी तलाव लिलाव व तरणतलाव उत्पन्न इत्यादी बाबींपासून सन २०१४-१५ व सन २०१५-१६ मधे अनुक्रमे ₹ १ कोटी २३ लक्ष ०२ हजार व ₹ १ कोटी २७ लक्ष ६४ हजार इतके उत्पन्न अपेक्षित आहे.

१५) **सर्वसाधारण अनुदाने :-** जमिन महसुल व बिनशेती सारा अनुदान, करमणूक कर अनुदान, मुद्रांक शुल्क अनुदान, अल्पबचत प्रोत्साहन अनुदान, प्राथमिक शिक्षण व्यवस्थेतील वेतन भत्या वरील अनुदान इत्यादी सर्वसाधारण प्रयोजनास्तव प्राप्त होणाऱ्या अनुदानांव्दारे सन २०१४-१५-१६ मधे एकूण ₹ २०१ कोटी २ लक्ष इतके उत्पन्न अपेक्षित आहे.

वाचनालय, कत्तलखाना, कुटूंब कल्याण, जनगणना, आर्थिकगणना, पशुगणना, जवाहरलाल नेहरु नागरी पुनरुत्थापन महाअभियान योजना अनुदानासह बांधकाम विषयक बाबींसाठी प्राप्त अनुदाने, घनकचरा व्यवस्थापन, सुवर्ण जयंती शहरी रोजगार योजना, अग्निशमन मिटीगेशन प्लॅन अनुदान, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण अनुदान, सॅटेलाईट सिटी / स्मार्ट सिटी अनुदान या अन्यत्र नमुद अनुदानासह नियमीत व विशेष अनुदान स्वरुपात महानगरपालिकेच्या स्थापनेपासून आतापर्यंत ₹ ४६३ कोटी ३४ लक्ष अनुदान प्राप्त झाले असुन सन २०१४-१५ मध्ये उर्वरीत कालावधीत ₹ २१२ कोटी ९४ लक्ष व सन २०१५-१६ मध्ये ₹ ८०८ कोटी ९९ लक्ष इतके अनुदान अपेक्षित आहे. सन २०१५-१६ मध्ये आदिवासी उपाययोजना वसतीगृह तसेच स्वच्छ भारत अभियान योजनेअंतर्गत भरीव अनुदाने अपेक्षित आहेत.

१६) **पर्यावरण संरक्षण :** **अ) वृक्ष कर :-** महानगरपालिका क्षेत्रात समाविष्ठ भुतपुर्व ग्रामपंचायत क्षेत्रातील २००९ पूर्वीच्या अस्तित्वातील मालमत्ता वगळता अन्य मालमत्तांसाठी १% दराने वृक्ष कर आकारणीचा मा. महासभेचा निर्णय असुन याद्वारे सन २०१४-१५ व सन २०१५-१६ मधे अनुक्रमे ₹ १ कोटी ६५ लक्ष ३४ हजार व ₹ १ कोटी ७८ लक्ष इतके उत्पन्न अपेक्षित आहे.

ब) वृक्षतोड दंड, बँक व्याज, वृक्षारोपन शुल्क इत्यादी बाबीपासून सन २०१४-१५ व सन २०१५-१६ मधे अनुक्रमे ₹ २ लक्ष ५५ हजार व ₹ ३ लक्ष ४० हजार इतके उत्पन अपेक्षित आहे.

पर्यावरण संरक्षणासाठी सन २०१४-१५ व सन २०१५-१६ मधे अनुक्रमे ₹ १ कोटी ६७ लक्ष ८९ हजार व ₹ १ कोटी ८१ लक्ष ४० हजार इतके उत्पन्न अपेक्षित आहे.

१७) **पाणीपुरवठा :-अ) पाणीपट्टी** :-पाणी पुरवठा व विशेष पाणीपट्टी उपविधी २०११ संदर्भाने महानगरपालिकेच्या निर्णयानुसार उपविधी मंजुरीच्या लगतपुर्वी त्या - त्या क्षेत्रात असलेल्या पुर्वीच्या दरानेच सन २०१४-१५ व सन २०१५-१६ मधे विशेष पाणीपट्टी /सर्वसाधारण पाणीपट्टी लागू असुन सन २०१४-१५ व सन २०१५-१६ मधे अनुक्रमे ₹ ४२ कोटी २१ लक्ष १८ हजार व ४७ कोटी २९ लक्ष ५६ हजार इतके उत्पन्न अपेक्षित आहे.

ब) पाणी पुरवठा नळ जोडणी फी , फॉर्म फी, हस्तांतरण फी, स्थलांतर फी, रस्ता खोदाई शुल्क इ. द्वारे सन २०१४-१५ व सन २०१५-१६ मधे अनुक्रमे ₹ ३९ लक्ष ३५ हजार व ₹ ४२ लक्ष ७२ हजार इतके उत्पन्न अपेक्षित आहे.

क) नळ जोडणी आकार / विकास योजने अंतर्गत पाणी पुरवठा स्त्रोत विकास शुल्क :- पाण्याचा वापर करणाऱ्या भविष्यकालीन लाभार्थ्यांचा योजना खर्चात सहभाग आवशक असून नविन योजना खर्चाचा भांडवली भाराचा वाढीव बोजा सद्याच्या लाभार्थ्यांवर पडू नये म्हणून पाणी पुरवठा व विशेष पाणीपट्टी उपविधी २०११ संदर्भाने महानगरपालिकेच्या निर्णयानुसार उपविधीतील प्रस्तावित दराने आकारणी केली जात असून याव्दारे सन २०१४-१५ व सन २०१५-१६ मधे अनुक्रमे ₹ २५ कोटी व ₹ ३० कोटी इतके उत्पन्न अपेक्षित आहे.

ड) पाणीपुरवठा योजनेसाठी महाराष्ट्र सुवर्णजयंती नगरोत्थान महाअभियान योजनेतंर्गत सुर्या विस्तारित १०० द.ल.ली. पाणीपुरवठा योजना वितरण व्यवस्थेसाठी सन २०१४-१५ मध्ये ₹ १३४ कोटी ८९ लक्ष अनुदान अपेक्षित आहे.

इ) याव्यतिरीक्त १४९५ कोटीच्या पाणीपुरवठा योजनेसाठी यु. आय. डी. एस. एस. टी /यु. आय. डी. एस. एस. एम. टी. अथवा त्याऐवजीच्या स्मार्ट सिटी योजनेअंतर्गत सन २०१५-१६ मधील विविध योजनांसाठी एकूण अपेक्षित ₹ ५०० कोटी अनुदानापैकी पाणीपुरवठा योजनेकरीता पहिल्या टप्प्यातील अंदाजीत ₹ २३९.५० कोटी खर्चापैकी अनुज्ञेय अनुदान ₹ २१५ कोटी ५५ लक्ष अपेक्षित आहे.

पाणी पुरवठा सेवेसाठी सन २०१४-१५ मध्ये ₹ २०२ कोटी ४९ लक्ष ५३ हजार व सन २०१५-१६ मधे ₹ २९३ कोटी २७ लक्ष २८ हजार इतके उत्पन्न अपेक्षित आहे.

१८) **कर्ज निधी** :- पाणी पुरवठा, रिंगरोड, रेल्वे उड्डाणपूल व इतर योजनांसाठी ₹ २६९६ कोटी इतके कर्ज अपेक्षित असून सन २०१५-१६ मध्ये प्रथम टप्यात ₹ ४१८ कोटी कर्ज उपलब्ध करणेची तरतुद आहे. वाढीव कर्ज प्रत्यक्ष प्राप्तीनंतर अतिरीक्त तरतुदीव्दारे जमा खर्च दर्शवणेचे प्रस्तावित आहे.

❖ ठळक खर्च बाबी ❖

१) आस्थापना खर्च :-

महानगरपालिका आस्थापनेवरील काही कर्मचाऱ्याच्या थकीत सहाव्या वेतन आयोगाच्या देय फरकाची परिगणना अद्याप सुरु आहे. मार्च २०१५ अखेर रक्कम निश्चित होणार असुन सुधारीत अंदाजपत्रकात तद्नुसार वाढीव रक्कम मंजुर होणेस शिफारस आहे. अग्निशमन व स्थानिक संस्था कर विभागासाठी तसेच इतर आवश्यक नविन पदे भरती करणे, अस्थायी तत्वावर असणाऱ्या कर्मचाऱ्यांना कायम स्वरुपी सेवेत सामावून घेणे, संगणक प्रणाली/आज्ञावली विकसीत करणे, झेरॉक्स मशिन खरेदी, फर्निचर खरेदी अंतर्गत कॉपी प्रिंटर खरेदी, ई-गव्हर्नन्स अंमलबजावणी, कार्यालयीन कामाचे आय.एस.ओ. प्रमाणपत्र मिळवणे, वाळवी प्रतिबंधक किटकनाशक औषधे फवारणी करणे, संगणकीय पध्दतीने अभिलेख व्यवस्थापन करणे, संगणकीय व्यवस्थापन केंद्र उभारणे अधिकारी निवासस्थान दुरुस्ती, सभागृह व पत्रकार भवनासह नगरभवन इमारत बांधकाम, प्रशासकीय इमारती नुतनीकरण, आयुक्त निवास, महापौर निवास, ध्वनी प्रक्षेपण यंत्रणा, प्रोजेक्टर खरेदी, सफाई कामगारांसाठी निवासस्थान बांधकाम, बिनतारी संदेश यंत्रणा, जप्त मालमत्ता संरक्षणासाठी भांडार गृह याबाबींसाठी सन २०१४-१५-१६ मधे पुरेशा तदतुदी आहेत.

लेखाशिर्ष	तरतूद	
	सन २०१४-१५	सन २०१५-१६
स्थायी आस्थापना वेतन व भत्ते	₹ ३८ कोटी ७२ लक्ष ६४ हजार	₹ ५१ कोटी ७८ लक्ष ३७ हजार
रोजंदारी आस्थापना वेतन व भत्ते	₹ १० लक्ष १५ हजार	₹ १२ लक्ष ६५ हजार
रस्तावरील कचरा व इतर साफसफाई व्यतिरीक्त विविध कामकाजाच्या व्यवस्थापनासाठी कर्मचारी पुरवणेचा ठेका	₹ ५४ कोटी ४३ लक्ष ०९ हजार	₹ ६३ कोटी ०५ लक्ष ५९ हजार
कर्मचाऱ्यांसाठीचे इतर लाभ	₹ ७ कोटी ५१ लक्ष ८९ हजार	₹ ९ कोटी ५४ लक्ष ८३ हजार
इतर प्रशासकीय खर्च	₹ १८ कोटी ४६ लक्ष ०३ हजार	₹ १८ कोटी ३० हजार
महानगरपालिका सदस्यांसाठीचा खर्च	₹ १ कोटी ६४ लक्ष ०४ हजार	₹ २ कोटी ७९ लक्ष २५ हजार
एकूण	₹ १२० कोटी ८७ लक्ष ८४ हजार	₹ १४५ कोटी ३० लक्ष ९९ हजार

महानगरपालिका आस्थापनेवर सद्यस्थितीत १२४२ कर्मचारी कायम स्वरुपी सेवा, ठोक वेतन सेवा, रोजंदारी सेवा स्वरुपात कार्यरत असुन नविन १६१० मंजुर पदे स्वतंत्र पणे भरली जाणार आहेत. महानगरपालिकेच्या विस्तीर्ण कार्यकक्षेचा विचार करता आवश्यक सुविधा पुरवणेसाठी झोन निहाय साफसफाई ठेक्याव्यतिरीक्त प्रशासकीय, तांत्रिक, नियोजन, विकास, अग्निशमन, पाणीपुरवठा, आरोग्य, वैद्यकिय आरोग्य, दिवाबत्ती, वाचनालय, शिक्षण, कर वसुली, आर्थिक इ. जवळपास सर्व कामकाजाचे व्यवस्थापनासाठी कर्मचारी वैयक्तीक कंत्राट अथवा अभिकरणामार्फत नियुक्त केले गेले आहेत. यासाठी महानगरपालिकेस सन २०१५-१६ मध्ये ₹ ६३ कोटी ०५ लक्ष ५९ हजार इतका खर्च अपेक्षित आहे. सद्यस्थितीत सर्व कर्मचाऱ्यांना किमान वेतन कायदा व इतर तत्सम कामगार कायद्याचा विचार करुन सेवा लाभ द्यावे लागत असल्याने वर्ग ३ व वर्ग ४ च्या ठेका पध्दतीने नियुक्त केलेल्या ठेका कर्मचाऱ्यांसाठी येणाऱ्या खर्चातून कायम स्वरुपी आस्थापनेचा खर्च भागविणे कामी पुन:विनियोजन करणे शक्य होणार आहे. सद्यास्थितीत सदरचा खर्च विभागनिहाय ठेका आस्थापना शिर्षातर्गत दर्शविण्यात आलेला आहे.

२) **सर्वसाधारण नगररचना** :- जी.आय.एस.मॅपींग/लॅण्ड युज अपडेशन, ऑटो डी.सी.आर, सि.आर.झेड. सर्व्हे, आकस्मिक खर्च इत्यादी बाबींसाठी सन २०१४-१५ व सन २०१५-१६ मधे प्रतिवर्षी ₹ २ कोटी ९५ लक्ष इतकी तरतूद आहे.

३) **दिवाबत्ती व्यवस्था** :- शहरातील पथदिप व्यवस्थापन, अपारंपारीक ऊर्जास्त्रोत निर्मिती, उव्दाहन दुरुस्ती, विद्युत देयक, विद्युत मंडळाचे चार्जेस, पोल स्थलांतर, नविन पोल उभारणे/भुमिगत केबल व्यवस्था/ टायमर व्यवस्था, रोहित्र खरेदी, दिवाबत्ती विभागासाठी वाहन खरेदी इत्यादी खर्चासाठी सन २०१४-१५ व सन २०१५-१६ मधे अनुक्रमे ₹ २३ कोटी ४४ लक्ष ०२ हजार व ₹ २४ कोटी ५७ लक्ष २४ हजार इतकी तरतूद आहे. सद्याचे दिवे आवश्यकतेनुसार दुरुस्ती देखभालीच्या वेळी अथवा टप्याटप्याने बदलून एल ई डी व्यवस्था अंमलात आणण्याचा प्रस्ताव असून यामुळे भविष्यातील महसुली खर्चात २८ ते ३०% खर्च कपात अपेक्षित आहे.

४) **कोंडवाडा व श्वान निर्बिजीकरण** :- मोकाट आणि पिसाळलेल्या जनावरांचा बंदोबस्त, मादी श्वान निर्बिजीकरण शेड बांधकामासह मोकाट मादी श्वानांचे निर्बिजिकरण, कोंडवाडयातील जनावरांसाठी पशु खाद्य, पशु वैद्यकीय सेवा, कोंडवाडयासाठी सर्व्हेक्षण, आरक्षण करुन कोंडवाडा बांधकाम इत्यादी कामासाठी सन २०१४-१५ व सन २०१५-१६ मधे अनुक्रमे ₹ ४८ लक्ष ८३ हजार व ₹ ७७ लक्ष ९० हजार इतकी तरतूद आहे.

५) **अग्निशमन व्यवस्था** : अत्याधुनिक अग्निशमन यंत्रणा उपलब्ध करण्यात आली असून आवश्यक वाढीव यंत्रणा उपलब्ध केली जाणार आहे. त्यासाठी सन २०१४-१५ व सन २०१५-१६ मधे अनुक्रमे ₹ १ कोटी ५९ लक्ष ८५ हजार व ₹ ३१ कोटी ४१ लक्ष ७० हजार इतकी तरतूद आहे.

६) **रस्त्यावरील केरकचरा व इतर साफसफाई :-** स्वच्छ भारत अभियानाच्या धर्तीवर अथवा या योजने अंतर्गत स्वच्छता विषयक जनजागृती सह भांडवली कामांपर्यंन्त सर्व योजना प्रभाविपणे राबविल्या जाणार असून शुन्य कचरा अभियान राबवणे, डंपिंग ग्राऊड व्यवस्था, सॅनीटरी लँडफील व्दारे कचऱ्याची विल्हेवाट, धुर फवारणी मशिन खरेदी, स्प्रे पंप मशिन खरेदी, मालमत्तांच्या व्हेंट पाईपवर जाळी बसवणे, शुन्य कचरा अभियानांतर्गत सार्वजनिक ठिकाणी व रस्त्यावर ५०० मीटर क्षेत्रासाठी एक कामगार २ पाळ्यांमध्ये नियमीत उपलब्ध करणे यासह स्वच्छता विभागास आवशक सर्व इतर खर्चासाठी तरतूदी उपलब्ध आहेत.

सद्यस्थितीत सदर कामी येणारा खर्च हा सन २०१४-१५ च्या सुधारीत निविदांच्या आधारे गृहित धरला आहे. सॅटेलाईट सिटी योजनेंतर्गत प्राप्त अनुदान निधीतून प्रभावी कॉम्पॅक्टर व इतर कचरा वाहतूक वहाने उपलब्ध झाली असुन ती याकामी संबंधीत ठेकेदारास उपलब्ध करुन दिली असल्याने याबाबतचा खर्च समायोजित होण्यास मदत झाली आहे. प्रभागनिहाय क्षेपण भुमिचे पुरेसे युनिट पुरेसे छोटे युनिट बसविण्याची तरतुद घनकचरा व्यवस्थापनाअंतर्गत आहे. यामुळे कचरा वाहतूक खर्चात देखिल बचत होणार आहे.

रस्त्यावरील केरकचरा व इतर साफसफाई करिता सन २०१४-१५ व सन २०१५-१६ मधे अनुक्रमे ₹ ११४ कोटी ०६ लक्ष ९६ हजार व ₹ १३९ कोटी १२ लक्ष २५ हजार इतकी तरतूद आहे.

७) **रुग्णालय व्यवस्था :-** महानगरपालिकेच्या वसई येथील रुग्णालयासह संपूर्ण महानगरपालिका क्षेत्रातील महानगरपालिकेच्या वैद्यकिय आरोग्य सेवेचा दर्जा सुधारण्यासाठी या क्षेत्रावर अधिक भर देण्यात आला असून तद्नुसार वाढीव तरतुदी प्रस्तावित आहेत. मा. आमदार श्री. हितेंद्रजी ठाकूर यांनी विशेष प्रयत्नाने मिळवून दिलेल्या विशेष निधीतून नालासोपारा येथे महानगरपालिकेच्या रुग्णालयाचे काम पुर्णत्वास आले असुन कार्यान्वीत झाले आहे. याशिवाय तालुक्याच्या मध्यवर्ती ठिकाणी २०० बेडचे अद्यावत रुग्णालय उघडण्याचा प्रस्ताव आहे. जिल्हा परिषद आरोग्य विभागाची प्राथमिक आरोग्य केंद्रे ताब्यात घेऊन अद्यावत करुन त्या व्दारे आरोग्य सेवा देण्याचा प्रस्ताव आहे. सद्यस्थितीत रुग्णालय व निदान केंद्रासह प्रभाग पातळीवर विविध ठिकाणी आरोग्य केंद्रे आहेत. नालासोपारा येथील रुग्णालयात अत्याधुनिक उच्च दर्जाच्या वैद्यकिय सेवा व उपचार पुरविले जाणार असुन रुग्णालयातील बालकांचे संरक्षण व ओळख यासाठी क्लोज सर्किट कॅमेरा व्यवस्थापन/बायोमेट्रिक आयर्डेन्टीफिकेशन व्यवस्थापन, इत्यादी कामी आवशक त्या तरतूदी अर्थसंकल्पात आहेत. रुग्णालयीन साहित्य, रुग्णालय व परिसर स्वच्छ व सुंदर ठेवणेसाठी विशेष दक्षता घेतली जाणार आहे. रुग्णालयीन औषधे व उपकरणे उच्च दर्जाची सवलतीच्या दरात उपलब्ध करुन देणेसाठी आवश्यक ते सर्व प्रयत्न केले जाणार आहेत. महानगरपालिका क्षेत्रातील रुग्णांसाठी श्वानदंश व सर्पदंश इंजेक्शन मोफत देणे, अंमली पदार्थाचे सेवन करणाऱ्या व्यक्तींसाठी समुपदेशन करुन उपचार करणे व जनजागृती करणे तसेच महानगरपालिकेच्या रुग्णालयात जेनेरीक मेडीसीन उपलब्ध करणेची तरतुद आहे. महानगरपालिकेचे कर मुदतीत भरणाऱ्यांना हेल्थ कार्ड उपलब्ध करुन देऊन महानगरपालिकेच्या रुग्णालयात

रक्त तपासणी, इ.सी.जी., एक्सरे, इत्यादी आवश्यक तपासणीसाठी सर्वसामान्यांना ५०% तसेच अंध अपंग व महिला व बालकांना १००% सवलत देणेची तरतुद आहे. प्रसुती विभागातील रुग्णांना पोषण व आरोग्य भत्ता, मोफत रुग्णवाहीका सेवा, महानगरपालिका रुग्णालयात उपलब्ध असलेल्या सर्व वैद्यकिय चाचण्या मोफत करणे इत्यादी सुविधा उपलब्ध असून प्रसुती विभागातील सर्वच प्रकारच्या रुग्णालयीन सेवा सवलतीच्या दरात उपलब्ध करुन देण्याचा मानस आहे. रुग्णालय व्यवस्थापनासाठी सन २०१४-१५ व सन २०१५-१६ मधे अनुक्रमे ₹ १९ कोटी ४८ लक्ष १६ हजार व ₹ ३२ कोटी ८१ लक्ष ६५ हजार इतकी तरतूद उपलब्ध आहे.

८) **आपत्कालीन व्यवस्था :-** आपत्कालीन परिस्थितीत गरीब गरजूंना अर्थसहाय्य करणे तसेच आपत्कालीन कालावधीत विशेष सेवा पुरविणेसाठी उपाय योजना करणे महानगरपालिकेची जबाबदारी आहे. आपत्कालीन परिस्थितीत तात्पुरत्या निवाऱ्याची व्यवस्था करणेसाठी ट्रांझीट कॅम्प व अग्निशमन अनुदानांतर्गत आपत्ती निवारण केंद्र उभारणे, आपत्कालीन परिस्थिती नियंत्रणासाठी पोलिस मदतीसह हेलिकॅप्टर भाडे व इतर आपत्कालीन व्यवस्थेसाठी सन २०१४-१५-१६ मध्ये ₹ २ कोटी ४४ लक्ष ०७ हजार इतकी तरतूद आहे. सदर तरतुद आवश्यक भासल्यास वाढवणे अनुज्ञेय आहे.

महापौर सहाय्यता निधी : महानगरपालिका निधीतून गरीब गरजूंना आर्थिक मदत करताना विशेष बंधनाशिवाय आर्थिक सहाय्य देता यावे हा या निधीचा प्रमुख उद्देश आहे. तसेच दुर्दैवाने उद्भणाऱ्या आपत्कालीन स्थितीत अन्य देश बांधवाना सहाय्य करण्यासाठी स्थानिक नागरिकांकडून विशेष प्रयोजनासाठी आवाहन करुन स्थानिक ठिकाणी रक्कम जमा करणे व मुदतीत संबंधीताना मदत करणे यासाठी देखिल या निधीचा उपयोग होणार आहे. सामाजिक बांधीलकी जोपासणाऱ्या या निधीसाठी नागरिकांनी आपल्या बचतीतील काही अंशी हिस्सा जमा केल्यास आपत्कालीन स्थितीत स्थानिक क्षेत्रातील आपल्या बंधू भगिनींना भरीव आर्थिक मदत वेळीच उपलब्ध होईल. महापौर सहाय्यता निधी ट्रस्टची धर्मादाय आयुक्त यांचे कडे नोंदणी करण्यात आली आहे. यामुळे विविध दानशुर व्यक्तींना प्राप्तीकर कायद्यानुसार अनुज्ञेय सवलत मिळून अधिक-अधिक निधी उपलब्ध होऊ शकेल याशिवाय महापौर सहाय्यता निधीसाठी महानगरपालिका निधीतून संस्था अनुदाने या शिर्षाअंतर्गत प्रतिवर्षी ₹ २५ लक्ष उपलब्ध करुन देण्याची तरतूद आहे.

९) **सर्व धर्मीयांसाठी दहन व दफनभूमी व्यवस्था :-** अ) दहन व दफन भुमीच्या व्यवस्थेसाठी महसुली खर्चाकरीता सन २०१४-१५ व सन २०१५-१६ मधे अनुक्रमे ₹ २ कोटी १५ लक्ष ३५ हजार व ₹ २ कोटी १९ लक्ष ४० हजार तरतूद आहे.

ब) **सर्व धर्मीयांसाठी दहन व दफनभूमी विकास :-** महानगरपालिका क्षेत्रातील दहन भुमींमध्ये महानगरपालिका लगतचे क्षेत्रातील व्यक्तींचेदेखील अंत्यसंस्कार केले जात असुन अशा सर्व

अंत्यसंस्कारासाठीदेखील प्रेत दहनाकरीता लाकडे मोफत उपलब्ध करुन देणे व दफन संस्कारासाठी ₹ १ हजार ठोक अनुदान देणेची तरतुद आहे.

महानगरपालिका क्षेत्रातील प्रमुख दहनभुमींचे ठिकाणी विद्युत व गॅस दाहिनी व्यवस्था मोफत उपलब्ध करुन देऊन पर्यावरण संरक्षण करणेसाठी प्रयत्न केले जात असुन विद्युत दाहिनी व गॅस दाहिनीचा वापर करणेस प्रवृत्त करणेस प्रत्येक अंत्यसंस्कारासाठी प्रारंभ काळात मयत व्यक्तीचे निकटतम् गरीब गरजू नातेवाईकास ठोक ₹ १ हजार अर्थसहाय्य अंत्यसंस्काराच्या वेळी अथवा अतिशिघ्र घरपोच देणेचा प्रस्ताव आहे.

दहन भूमीचा इतर नागरिकांना होणारा त्रास विचारात घेऊन दहन भूमीचे सुशोभिकरण करणे, सदर ठिकाणी उद्यान कारंजे, वाचनालय इत्यादी सुविधा उपलब्ध करणे, पुरेशा उंच संरक्षक भिंतीची व्यवस्था करणे, सर्व धर्मीयांसाठी भुसंपादनासह दफनभूमी विकसित करणे तसेच उपलब्ध दफन भूमींच्या विकास व सौदर्यीकरण इत्यादीसाठी बांधकाम विभागांतर्गत सन २०१४-१५ व सन २०१५-१६ मधे अनुक्रमे ₹ २३ कोटी व ₹ ३० कोटी इतकी तरतूद आहे.

वरीलप्रमाणे दहन दफनभूमीच्या एकूण व्यवस्थेसाठी सन २०१४-१५ व सन २०१५-१६ मधे अनुक्रमे ₹ २५ कोटी १५ लक्ष ३५ हजार व ₹ ३२ कोटी १९ लक्ष ४० हजार इतकी एकूण तरतूद उपलब्ध आहे.

१०) **उद्यान व्यवस्था :-** महानगरपालिका क्षेत्रातील विविध उपलब्ध ठिकाणी अबाल वृध्दांसाठी बालोद्यान, सर्वसाधारण उद्यान, विज्ञान उद्यान, वनस्पती उद्यान, जॉर्गस पार्क इत्यादी विकसित करण्याचा संकल्प असून उद्यानामधे खेळणी, क्रिडा साहित्य, म्युझीकल सिस्टींम, इलेक्ट्रीक फिटींग, बैठक व्यवस्थेसाठी बाकडे, उद्यानामधे कारंजे व्यवस्था इत्यादी विविध उद्यान विषयक बाबींसाठी सन २०१४-१५ व सन २०१५-१६ मधे अनुक्रमे ₹ १० कोटी २२ लक्ष ३५ हजार व ₹ १० कोटी २५ लक्ष ५५ हजार इतकी तरतूद उपलब्ध आहे. उद्यानावरील महसूली खर्च व सदर क्षेत्र जाहिरातीसाठी उपलब्ध करुन देता येण्याची शक्यता विचारात घेऊन सर्व उद्याने दुरुस्ती देखभालीच्या जबाबदारीसह जाहिरातीसाठी ठेकापध्दतीने देणेस शिफारस आहे. ज्यायोगे खर्चात बचत होऊन उत्पन्न स्त्रोत निर्माण होईल.

११) **सांस्कृतिक भवन व्यवस्था:-** सांस्कृतिक भवन व समाजमंदिर व्यवस्थेसाठी सन २०१४-१५ व सन २०१५-१६ मधे अनुक्रमे ₹ ७० लक्ष २० हजार व ₹ ७२ लक्ष ७० हजार इतकी तरतूद आहे.

१२) **मार्केट व्यवस्था :-** मा. आमदार श्री. हितेंद्रजी ठाकूर यांच्या विशेष पाठपुराव्याने मत्स्य विकास महामंडळाकडून प्राप्त अनुदानातून निर्माण होत असलेल्या मार्केटसह शहरात विविध ठिकाणी शितगृहाच्या व्यवस्थेसह ओले मासळी मार्केट, मटन मार्केट, सुकी मासळी मार्केट, भाजी मार्केट, फुल मार्केट, इत्यादी मार्केट व बहुउद्देशिय मंडईच्या विकासासाठी सन २०१४-१५ व सन २०१५-१६ मधे अनुक्रमे ₹ ३ कोटी ४१ लक्ष ५५ हजार व ₹ ६ कोटी १७ लक्ष ५० हजार इतकी तरतूद आहे.

१३) **तलाव व्यवस्था :-** विरार येथील डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर तलाव, ॲड. सि. पी. सोलंकी परिक्रमा व नौकाविहार केंद्र तसेच नालासोपारा येथील चक्रेश्वर तलाव, आचोळा तलाव विकसित करण्यात आलेला असून या धर्तीवर एकात्मिक तलाव संवर्धन योजनेंतर्गत प्राप्त अनुदानातून निर्मळ येथील विमल तलावासह चेन ऑफ लेक नुसार पापडी तलाव, तामतलाव इ. शहरातील विविध तलावांचे पुनर्जिवीतीकरण व सुशोभिकरण करणे, छट पुजेच्या व्यवस्थेसह सर्व धर्मियांच्या देवदेवतांच्या मुर्तीच्या विसर्जनाची व्यवस्था करणे, निर्माल्य कलश व्यवस्था करणे इत्यादी कामी सन २०१४-१५ व सन २०१५-१६ मधे अनुक्रमे ₹ ४४ कोटी ६८ लक्ष ६० हजार व ₹ ५१ कोटी ७० लक्ष ८० हजार इतकी तरतूद आहे.

१४) **परिवहन व्यवस्था :-** वस्ती तेथे बस सेवा या संकल्प पुर्तीसाठी महानगरपालिका वचनबध्द असुन त्या दृष्टीने परिवहन सेवा BOOM तत्वावर यशस्वीपणे सुरु झाली आहे. शालेय विद्यार्थ्यी, जेष्ठ नागरीक, अपंग व्यक्ती, महिला व बालके यांचेसाठी विशेष सवलती, विनातीकीट प्रवास सेवा इत्यादी संदर्भाने परिवहन सेवेत आवश्यक तरतुदी असुन आवश्यक तरतुदी असुन महानगरपालिकेने निर्णय घेतल्यास सवलतीच्या खर्चाची प्रतिपुर्ती इत्यादीकामी सन २०१४-१५-१६ मध्ये महानगरपालिका निधीतुन ब अंदाजपत्रकाकडे अनुक्रमे ₹ १० कोटी ०८ लक्ष ९८ हजार व ₹ ३५ कोटी २३ लक्ष ८४ हजार इतकी रक्कम वर्ग करणेची तरतुद आहे.

१५) **बांधकाम व्यवस्था :-** बांधकामाच्या महसुली खर्च विषयक बाबी, दुरुस्ती विषयक बाबी, नविन कामे इत्यादी साठी आवशक अर्थसंकल्पीय तरतूदी आहेत. इमारत दुरुस्ती, रस्ते दुरुस्ती, इतर बांधकामांची दुरुस्ती देखभाल, रस्ते सौदर्यीकरण, कॅटआय रिफ्लेक्टर व्यवस्था, सिग्नल व्यवस्था, कामगार निवास दुरुस्ती, विशेष तांत्रिक कामांसाठी तांत्रिक सल्लागारामार्फत बांधकामाचे नियोजन व अंदाजपत्रक तयार करुन नियंत्रण ठेवणे, भुमापन खर्च, संरक्षक भिंत बांधकाम दुरुस्ती, हुतात्मा स्मारके व ऐतिहासिक स्मारक देखभाल, विकास कामांच्या कर्ज परतफेडीची तरतूद, धोबीघाट, रोडरोलर व बांधकाम विषयक वाहन खरेदी, दहन तसेच दफनभूमी व क्रिडागंणे या व्यतिरिक्त इतर नागरी सुविधांसाठी भुसंपादन, कला, संगित व नाट्यक्षेत्रासाठी नवघर माणिकपूर व नालासोपारा येथील नाटयगृह बंदिस्त करुन नुतनीकरण करणेसह इतर ठिकाणी खुली व बंदिस्त नाटयगृह व व्यायामशाळा उपलब्ध करणे, सभागृह बांधकाम, पुढील पाच वर्षाच्या दुरुस्ती देखभालीच्या जबाबदारीसह विविध ठिकाणी सिमेंटचे रस्ते, डांबरी रस्ते व नविन रस्त्यांसाठी खडीकरण तसेच पदपथ व्यवस्था, गटार बांधकाम, भुमिगत गटार व्यवस्था, नाला व मोरी बांधकामे, गटारावर चेंबर्स व्यवस्था सार्वजनिक शौचालय व मुतारी बांधकामे, नालासोपारा येथील बौध्द स्तुपासह इतर ऐतिहासिक मालमत्ता मुल्यवर्धी योजना, भुसंपादीत आरक्षित जागांचा विकास, प्रवाशांसाठी रात्र निवारा गृह उपलब्ध करणे, बहुमजली पार्किंग योजना, गोगटे सॉल्ट च्या जागेतील विकास इत्यादी इतर विकास कामे, शहरविकास प्रकल्प आराखडा तयार करणे, महत्वाच्या ठिकाणी दिशादर्शक फलक व स्वागत कमानी, अल्पसंख्याक बहुल क्षेत्र विकासकामे, महापौर निधी अंतर्गत त्यांचे शिफारशी नुसार व प्रभाग समिती स्तरावर प्रभाग समिती निधीतील आवशक

कामे, वैशिष्टपूर्ण कामे व मुलभूत सुविधा विषयक कामांसाठी प्राप्त विशेष निधीतील कामे, गोव्याच्या धर्तीवर महानगरपालिका क्षेत्रातील समुद्र किनारी हायटाईडपासून १ कि.मी. अंतरावर मेरीटाईम बोर्डाच्या मार्गदर्शन व सहकार्यानुसार चौपाटी विकासकरुन चौपाटीच्या ठिकाणी धार्मिक विधींसाठी सुविधा पुरविणे, मारंबळपाडा - वसई - भाईंदर अशी जीवसंरक्षक व्यवस्थेसह फेरीबोट सेवा, मुंबई महानगरपालिकेच्या धर्तीवर खाजगी लोक सहभागातून पोर्टची स्थापना करणे यासह मा. आमदार श्री. हितेंद्रजी ठाकूर यांच्या निधीतील कामांसह त्यांचेच विनंतीनुसार स्थानिक विकास कार्यक्रमांतर्गत विधान सभेचे उपसभापती मा.ना.श्री. वसंतरावजी डावखरे सो. यांचे निधीतील त्यांचे सुचनेनुसारची कामे, मा. आमदार श्री. क्षितीजजी ठाकूर मा. आमदार विलासजी तरे यांच्या निधीतील कामे बंदर विकास कामांतर्गत मच्छीमार / कोळी बांधवांसाठी व्यवसाय वृद्धीकरिता शितगृह व्यवस्था, बर्फ कारखाना, मासळी सुकवण्यासाठी चौथरा बांधकाम, जेट्टीच्या जोडरस्त्याचे कॉंक्रिटीकरण, उतरता धक्का बांधणे, खारफुटीची जागा संरक्षित करणे, धुप प्रतिबंधक बंधारे व समुद्र किनारी संरक्षक भिंती उभारणे, मासेमारी नौकांचे यांत्रिकीकरण करणे इत्यादी विविध विकासकामांसाठी सन २०१४-१५ व २०१५-१६ मधे अनुक्रमे ₹ ५०५ कोटी १० लक्ष ११ हजार व ₹ १००६ कोटी ८८ लक्ष ८१ हजार इतकी तरतूद आहे. मत्स्यालय व भुगर्भ उद्यान बी.ओ.टी तत्वावर विकसीत करण्याचे प्रस्तावित आहे .

१६) **मोनोरेलसह रिंगरोड :-** शहरांतर्गत रहदारीतील अडथळे दूर करुन ध्वनी प्रदुषण व वायु प्रदुषण टाळणे, डिझेल, पेट्रोल, गॅस इत्यादी उर्जेची बचत करणे. उच्च प्रतिचे रस्ते दळणवळणासाठी उपलब्ध करणे करीता ₹ २००० कोटी गुंतवणूक असलेला रिंगरोड प्रकल्प साकारण्याची मा. आमदार श्री. हितेंद्रजी ठाकूर यांची संकल्पना असून त्यासाठी मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण अनुदान अथवा महाराष्ट्र सुवर्णजयंती नगरोत्थान महाअभियान योजनाअंतर्गत अनुदान प्राप्त करणेचा प्रयत्न केला जात असून जरुर तर वित्तीय संस्थाकडून कर्ज उभारणी केली जाणार आहे. महानगरपालिकेचा स्वत:चा हिस्सा व कर्ज परतफेडीसाठी द्याव्या लागणाऱ्या अंशदानासाठी सन २०१४-१५ साठी ₹ १४ कोटी ६६ लक्ष व सन २०१५-१६ करीता ₹ १६९ कोटी ४५ लक्ष इतक्या अंशदानाची तरतूद आहे.

१७) **शिक्षण व्यवस्था :-** अ) जिल्हा परिषदेच्या प्राथमिक शाळा ताब्यात घेणे, पुर्व प्राथमिक व प्राथमिक शिक्षण व्यवस्थापनासह माध्यमिक शिक्षणांतर्गत मराठी, हिंदी, गुजराथी व उर्दू माध्यमाच्या शाळांना सर्व शालेय विद्यार्थ्यांसाठी उपयुक्त थंड पिण्याच्या पाण्याची यंत्रे, क्रिडासाहित्य, प्रयोग शाळेतील साहित्य, विद्युत जनित्र/इनव्हर्टर व्यवस्था इ. साधन सामुग्री पुरविणे या बाबींसाठी आवश्यक तरतूद, शाळागृह इमारतीची दुरुस्ती, जिल्हा परिषदेच्या शाळा प्रत्यक्ष महानगरपालिकेच्या ताब्यात येई पर्यंत प्राथमिक शिक्षण निधीची तरतूद तसेच देय प्राथमिक शिक्षण अंशदानाच्या तरतुदीमधून यापूर्वी अदा केलेली प्राथमिक शिक्षण निधीची रक्कम वजा जाता उर्वरीत रक्कमेतून प्रत्यक्ष महानगरपालिकेमार्फत शालेय व्यवस्थापन इत्यादी बाबींसाठी

सन २०१४-१५ व २०१५-१६ मधे अनुक्रमे ₹ ३ कोटी ११ लक्ष ५० हजार व ₹ ११ कोटी १४ लक्ष इतकी तरतूद आहे.

ब) प्राथमिक व माध्यमिक शालेय शिष्यवृत्ती परिक्षा व इतर स्पर्धा परिक्षांमध्ये विशेष प्राविण्य मिळवणाऱ्या सर्वसाधारण प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांना प्रोत्साहनपर पारितोषिके देणेकामी सन २०१४-१५ व सन २०१५-१६ मध्ये प्रतिवर्षी ₹ ५ लक्ष इतकी स्वतंत्र तरतूद आहे. मागासवर्गीय विद्यार्थी व सर्व प्रवर्गातील विद्यार्थीनींसाठी स्वतंत्र तरतुदी मागासवर्गीय कल्याणकारी योजना व महिला बाल कल्याण योजनेअंतर्गत अन्यत्र नमुदप्रमाणे आहेत.

१८) **वाचनालय व्यवस्था :-** नवघर माणिकपूर येथील अद्यावत वाचनालयाचे काम पुर्ण झाले असुन अन्य प्रभागात देखील वाचनालय इमारत बांधकाम प्रस्तावित आहे. शहरपातळीवर विविध ठिकाणी वाचनालय व अभ्यासिका व्यवस्था उपलब्ध करणे, पुर्वीच्या शहरी विभागातील वाचनालयांचा दर्जा सुधारणे, संस्था अनुदानांतर्गत महानगरपालिका क्षेत्रातील ग्रंथालयांना अनुदान देणे, वाचनालये व अभ्यासिका वर्षभर १२ तास सुरु ठेवणे सदर ठिकाणी सुरक्षीततेच्या दृष्टीने सी.सी. टिव्ही कॅमेरे उपलब्ध करुन देणे, थंड पिण्याच्या शुध्द पाण्याची व्यवस्था करणे, सुरक्षा रक्षक व प्रथमोपचार व्यवस्था उपलब्ध करणे, वाळवी प्रतिबंधक किटकनाशके फवारणी करुन व पुस्तके बांधणी करुन पुस्तकांचे जतन करणे, संपुर्ण संगणकीकरणा अंती केंद्रीय ठिकाणी इ-ग्रंथालय सुरु करणे इत्यादी बाबींसाठी सन २०१४-१५ व २०१५-१६ मधे अनुक्रमे ₹ १ कोटी १२ लक्ष ३७ हजार व ₹ १ कोटी ५८ लक्ष ६८ हजार इतकी तरतूद आहे.

१९) **वाय फाय सेवा व संगणकीय व्यवस्थापन केंद्र :-** नवघर माणिकपूर विभागातील इंटरनेट सेवा व तद्नुसार लाभार्थींची वाढती मागणी विचारात घेता शहर पातळीवर तुलनात्मक दृष्टया अधिक विकसित वाटणाऱ्या विभागामधे सदर सेवा नवघर माणिकपूर विभागाच्या धर्तीवर अंमलात आणली जाऊन इ-गव्हर्नन्स अंमलबजावणी शिर्षाअंतर्गत महानगरपालिकेच्या संपुर्ण संगणकीय कार्यालयीन कामकाजासह महानगरपालिका क्षेत्रातील संपुर्ण नागरीकांसाठी 'वाय फाय' सेवा उपलब्ध करुन दिली जाणार आहे. स्वतंत्र संगणकीय व्यवस्थापन केंद्राच्या निर्मीतीसाठी ₹ ५ कोटी इतकी तरतुद आहे.

२०) **सांस्कृतिक व सामाजिक कार्यक्रम :-** स्वातंत्र्य दिन, प्रजासत्ताक दिन, महाराष्ट्र दिन, शिवजयंती, महात्मा गांधी जयंती व सावित्रीबाई फुले इतर थोर राष्ट्रपुरुषांच्या जयंती इत्यादी कार्यक्रमासह वसई विजयोत्सव, गणेशोत्सव, नवरात्रोत्सव, दिपोत्सव, दिपावली पहाट, पावसाळी संध्याकाळ, दिपावली संध्या, तिळगूळ कार्यक्रम, नाताळ गोठा, इद-ए-मिलाद इ. इतिहास व संस्कृती जोपासना करणारे कार्यक्रम, सत्कार उत्सव समारंभ, व्याख्यानमाला व वकृत्व स्पर्धा, ग्रंथ संमेलन, गुणवंत शिक्षक सत्कार, विद्यार्थी गुणगौरव, महापौर चषक स्पर्धा, इत्यादी साठी सन २०१४-१५ व २०१५-१६ मधे प्रतिवर्षी ₹ २ कोटी इतकी तरतूद आहे. महानगरपालिका क्षेत्राचे आर्थिक सामाजिक व आरोग्य विषयक सर्व्हेक्षणासाठी प्रतिवर्षी १० लक्ष इतकी तरतुद असुन एकूण सामाजिक कार्यक्रमासाठी सन २०१४-१५ मध्ये ₹ १६ कोटी ७५ लक्ष ६५ हजार व सन २०१५-१६ मध्ये ₹ १७ कोटी ५१ लक्ष ६५ हजार इतकी तरतुद आहे.

२१) **युवकांसाठी विशेष कार्यक्रम :** स्पर्धात्मक युगातील यशस्वीततेसाठी युवक व युवतींकरिता विशेष शैक्षणिक कार्यक्रम, स्पर्धा परिक्षा मार्गदर्शन व दहावीच्या विद्यार्थांसाठी वाचनमाला उपलब्ध करणे, माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शालांत परिक्षेतील विशेष प्राविण्य मिळवणाऱ्या पहिल्या १० विद्यार्थ्यांना प्रथम क्रमांकास ₹ १५ हजार, द्वितीय क्रमांकास ₹ १० हजार, तीसऱ्या क्रमांकास ₹ ५ हजार, व क्रमांक ४ ते १० यांना प्रत्येकी ₹ २ हजार प्रमाणे पारितोषीक व शिष्यवृत्ती देणे, तसेच शासनमान्य राष्ट्रीय व अंतरराष्ट्रीय पातळीवरील परिक्षा व स्पर्धा परिक्षामध्ये पात्र ठरणाऱ्या विद्यार्थ्यांना अर्थसहाय्य, शालेय विद्यार्थ्यांना सायकलींचे वाटप, सामुदायीक विवाह सोहळ्या अंतर्गत वर अथवा वराचे पालकांना प्रत्येकी ₹ १० हजार अनुदान याकामी सन २०१४-१५ व २०१५-१६ मधे प्रतिवर्षी ₹ १ कोटी इतकी तरतूद आहे. मागासवर्गीय विध्यार्थ्यांसाठी व मुलींसाठी शिष्यवृत्ती व पारितोषीकाची तरतुद राखीव तरतूदीअंतर्गत आहे. प्रभाग स्तरावर विविध ठिकाणे निश्चित करुन सदर ठिकाणी महानगरपालिकेमार्फत मुले व मुलींची सेवाभावी डॉक्टरांच्या मदतीने मोफत वैद्यकिय तपासणी करुन गरजुंना मोफत चश्मे वाटप करणेकामी सन २०१५-१६ मध्ये प्रतिवर्षी ₹ ५ लक्ष इतकी तरतुद रुग्णालय व्यवस्थापन अंतर्गत आहे.

महिला व युवक यांना रोजगार उपलब्धतेसाठी सुवर्ण जयंती शहरी रोजगार योजनेचा लाभ मिळवून देणे, सुशिक्षीत बेरोजगार अभियंत्यांना ₹ १५ लक्ष पर्यंतची कामे मिळवून देणेसाठी प्रयत्न केले जात आहेत.

२२) **क्रिडा विषयक कार्यक्रम :** (i) प्रभाग समिती निहाय शालेय कलाक्रिडा महोत्सवासाठी सन २०१४-१५ व २०१५-१६ मधे प्रतिवर्षी ₹ २ कोटी १२ लक्ष इतकी तरतूद आहे.

(ii) वसई तालुका कलाक्रिडा महोत्सव समितीस तसेच जिमखाना व्यायामशाळा यांचे संचालन करणाऱ्या संस्थांसह इतर क्रिडा संस्थाना अनुदान देणे कामी सन २०१४-१५ व २०१५-१६ मधे प्रतिवर्षी ₹ १ कोटी २५ लक्ष इतकी तरतूद आहे.

(iii) महापौर मॅरेथॉन स्पर्धेस मिळालेला प्रतिसाद, यशस्वीतता व प्रत्यक्ष खर्चाचा विचार करुन सन २०१४-१५ मध्ये मागील थकीत देयकासह ₹ २ कोटी ८२ लक्ष व सन २०१५-१६ मधे ₹ २ कोटी इतकी तरतूद आहे.

(iv) खेळ व संघ दत्तक घेणे, राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय पातळीवर शासन मान्य स्पर्धांसाठी शालेय विद्यार्थ्यांचे क्रिडासंघ पाठवणेसाठी प्रायोजकत्व स्विकारणे, यासाठी महानगरपालिकेची क्रीडासमिती नियुक्त करुन खेळाडू, प्रशिक्षक व संघ सदस्यांना लागणारे क्रीडा साहित्य गणवेश / टी शर्ट, प्रवास खर्च व इतर अनुषांगीक खर्चासाठी अर्थसहाय्य मंजुर करणे, वर्ल्ड कप, ऑलिम्पीक, एशियाड, राष्ट्रकुल, राष्ट्रीय व इतर तत्सम स्पर्धांमध्ये निवड झालेल्या खेळाडूंना अनुक्रमे ₹ ३ लक्ष, ₹ ३ लक्ष, ₹ २ लक्ष ₹ २ लक्ष ₹ १ लक्ष व ₹ १ लक्ष पर्यंत प्रोत्साहन पर रक्कम

प्राथमिक खर्चासाठी मदत स्वरुपात अदा करणे अशा स्पर्धामधील यशस्वी स्पर्धकांचा पारितोषीक देऊन सन्मान करणे तद्वतच शासन मान्य राष्ट्रीय व आंतरराष्ट्रीय क्रिडा स्पर्धा, ऑलिम्पीक स्पर्धा यामध्ये सहभाग घेणेसाठी निवड झालेल्या खेळाडू व संघाना अर्थसहाय्य करणे इत्यादी कामी सन २०१४-१५ व २०१५-१६ मधे प्रतिवर्षी ₹ ४ कोटी इतकी तरतुद आहे.

(v) नरविर चिमाजी आप्पा मैदान देखभालीकरीता सन २०१४-१५ व २०१५-१६ मधे प्रतिवर्षी ₹ ५० लक्ष इतकी तरतूद आहे.

(vi) जिमखाना/ व्यायामशाळा व्यवस्थापनासाठी सन २०१४-१५ व २०१५-१६ मधे प्रतिवर्षी ₹ २१ लक्ष २५ हजार इतकी तरतूद आहे.

(vii) मा. आमदार श्री हितेंद्रजी ठाकूर यांनी विशेष प्रयत्नाने मिळवून दिलेल्या विशेष निधीतून विरार येथे ऑलिम्पिक साईजचा जलतरण तलाव साकारलेला आहे. वालीव येथील क्रिडांगणाच्या विकासासह संपूर्ण महानगरपालिका क्षेत्रातील खाजगी व सार्वजनिक मालकीची क्रिंडागणे जमिन मालकांसोबत चर्चा करुन विकसीत करणे. तसेच फुटबॉल, ॲथलेटिक्स, ट्रॅकिंग, हॉकी, टेनिस, बॉक्सिंग, बॅडमिंटन, क्रिकेटसारख्या खेळांसाठी विशेष योजने खाली महानगरपालिकेच्या मालकीची बंदिस्त व खुली क्रिडांगणे विकसित करणेकरिता आवशक अर्थसंकल्पीय तरतूदी आहेत.

नविन क्रिडागंणासाठी भूसंपादनासह स्टेडियम बांधकाम व इतर क्रिडांगण विषयक कामांसाठी सन २०१४-१५ व २०१५-१६ मधे अनुक्रमे ₹ ४ कोटी व ₹ १२ कोटी इतकी तरतूद आहे.

क्रिडा विषयक कार्यक्रमांसाठी सन २०१४-१५ व २०१५-१६ मधे अनुक्रमे ₹ १७ कोटी ०६ लक्ष २५ हजार व ₹ २४ कोटी २८ लक्ष ७५ हजार इतकी तरतूद आहे.

२३) **संस्था अनुदाने** :- विश्वस्त नोंदणीकृत रुग्णालय, निराधार व निराश्रीत मुली व महिलांसाठी कार्य करणाऱ्या संस्था व इतर संस्थाचा सामाजिक विकासातील अमुल्य सहभाग विचारात घेता अशा संस्थाना त्यांचे विशेष कार्यासाठी प्रोत्साहन देणेकामी अनुदान देणे तद्वतच विविध वर्गाच्या ग्रंथालयांना अनुदान देणे, महापौर सहाय्यता निधीला अंशदान देणे याकामी सन २०१४-१५ व २०१५-१६ मधे प्रतिवर्षी ₹ १ कोटी इतकी तरतूद आहे.

२४) **उड्डाणपूल व्यवस्था** :- विरार येथील रेल्वे फाटक क्र. ४० वरील उड्डाणपूल मा. आमदार श्री हितेंद्रजी ठाकूर, माजी खासदार श्री. बळीरामजी जाधव, मा. आमदार श्री. क्षितीजजी ठाकूर, मा. आमदार श्री. विलासजी तरे यांच्या सातत्यपुर्ण पाठपुराव्याने अनेक अडचणींवर मात करुन व महानगरपालिकेच्या अधिकतम् अनुदानातून पुर्ण झाला आहे. महानगरपालिका क्षेत्रासाठी विविध ठिकाणी रस्ते उड्डाणपूल व्यवस्थेकरिता मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाकडे पाठपुरावा सुरु आहे. विराट नगर, नारिंगी, अलकापुरी नालासोपारा, राजावली नवघर, वसई इत्यादी मंजुर विकास आराखड्यातील विविध अत्यावश्यक ठिकाणी रेल्वे व रस्ते उड्डाणपूल व सर्विस रोड बांधकाम, विरार रेल्वे फाटक क्र. ४० पासुन महानगरपालिका कार्यालयापर्यंत उड्डाणपुलाचा

जोड रस्ता व पुल, तसेच शहरांतर्गत इतर पूर्व पश्चिम जोडणारे पादचारी पूल, नायगाव पुल विकास इत्यादी यासाठी कर्ज परतफेडी व्यतिरिक्त अन्य कामे, कर्ज हप्ता, कर्ज निधीतील कामे स्कायवॉकच्या कामासाठी अनुशंगिक खर्च यासाठी सन २०१४-१५ व २०१५-१६ मधे अनुक्रमे ₹ २ कोटी ४७ लक्ष व ₹ १० कोटी ६९ लक्ष इतकी तरतूद आहे.

२५) **पाण्याचा पुन:वापर करणेसाठी उपाययोजना :** मा. आमदार श्री. हितेंद्रजी ठाकूर यांनी दूर दृष्टीने हाती घेऊन पुर्णत्वास नेलेल्या विविध पाणीपुरवठा योजनांमुळे वसई विरार शहर महानगरपालिका क्षेत्रात पाण्याचे दुर्भिक्ष टळलेले आहे. भविष्य कालीन योजनांसाठी देखिल त्यांचे विशेष प्रयत्न सातत्याने सुरु आहेत. तथापी पिण्याच्या पाण्या व्यतिरीक्त अन्य प्रयोजनासाठी वापरल्या जाणाऱ्या पाण्याचा पुन:वापर करणे काळाची गरज असून त्यादृष्टीने बांधकाम परवानगी देताना विकासकांनी इमारतीमधे स्वतंत्र व्यवस्था करण्याचे बंधन घातले जात आहे. त्याच वेळी सद्यस्थितीत जे मालमत्ता धारक पिण्याच्या पाण्याव्यतिरीक्त अन्य प्रयोजनासाठी वापरल्या जाणाऱ्या पाण्याचा पुन: वापर करण्याची योजना महानगरपालिकेच्या नगररचना विभागाच्या संमतीने अंमलात आणतील त्यांना पाणी पट्टीच्या देयकात २% सवलतीसह योजना खर्चाच्या २०% परंतु अधिकतम ₹ १ लक्ष इतका खर्च अदा करणेची तरतुद आहे.

२६) **रेन वॉटर हार्वेस्टींग योजना :** नव्याने विकसित केल्या जाणाऱ्या मालमत्तांसाठी रेन वॉटर हार्वेस्टींग योजनेची अंमलबजावणी सक्तीने करण्याचे प्रस्तावित असुन अस्तित्वात असणाऱ्या सध्याच्या मालमत्तांबाबत महानगरपालिकेच्या संमतीने रेन वॉटर हार्वेस्टींग प्रकल्प अंमलात आणणाऱ्या मालमत्ता धारकांना याकामी प्रोत्साहन देणेकामी मालमत्ता करामधे सामान्य पाणीपट्टीचा भाग समाविष्ठ असल्याने मालमत्ता कराच्या २% सवलतीसह योजना खर्चाच्या २०% परंतु अधिकतम ₹ १ लक्ष इतका खर्च अदा करणेची तरतुद आहे.

२७) **सौर ऊर्जा वापर :-** विद्युत ऊर्जेची बचत करणेकामी महानगरपालिकेकडे प्रथम नोंदणी करुन गृहनिर्माण संस्थाच्या प्रांगणांमधे सौर ऊर्जेवरील दिवे व सोलर वॉटर हिटर चा वापर करण्याऱ्या व्यक्ती संस्थाना एकत्रित मालमत्ता कराच्या २% सवलतीसह योजना खर्चाच्या २०% परंतु अधिकतम ₹ १ लक्ष इतका खर्च अदा करणेची तरतुद आहे.

२८) **निर्सग ऋण प्रकल्प :** भाभा अणू संशोधन केंद्र यांनी तयार केलेला निसर्ग ऋण प्रकल्प महानगरपालिकेच्या संमतीने राबवून स्वत:च्या गृह निर्माण संस्थेतील कचरा स्वत:च्या सोसायटीमधेच निर्मूलन करणाऱ्या गृह निर्माण संस्थेस विशेष प्रोत्साहन देणेकामी एकत्रित मालमत्ता करामधे २% सवलतीसह योजना खर्चाच्या २०% परंतु अधिकतम ₹ १ लक्ष इतका खर्च अदा करणेची तरतुद आहे.

२९) **मालमत्ता धारकांना विमा संरक्षण :** मालमत्ता कराचा ५ वर्षाचा कर एकरकमी आगाऊ भरणा करणेस नागरिकांना प्रोत्साहन देणेसाठी १५% सुटीव्यतिरीक्त मालमत्ता धारकांच्या मालमत्तांना विमा संरक्षण देणेकामी ₹ १५ लक्ष तसेच अशा मालमत्ता धारकाच्या कुटुंबीयांना अपघाती विम्याइतके संरक्षण महानगरपालिकेमार्फत थेट देण्यासाठी सन २०१४-१५ व सन २०१५-१६ मधे प्रतिवर्षी ₹ २ कोटी इतकी तरतूद आहे.

३०)	**महानगरपालिकेच्या मालमत्तांचा विमा :** नैसर्गिक व इतर अनेक बाबींमुळे महानगरपालिकेच्या मालमत्तांना उदभवणाऱ्या संभाव्य धोक्यापासून विमा संरक्षण मिळवणेसाठी सक्तीची व आवश्यक उपाय योजना असल्याने जरुर तर शासकीय विमा निधी विभागाशी समन्वय साधून स्पर्धात्मक दर मागवून अल्पदराने विशेष संरक्षण देणारी विमा पत्र घेणेकामी सन २०१४-१५ व २०१५-१६ मधे प्रतिवर्षी ₹ ६० लक्ष इतकी तरतूद आहे.

३१)	**पर्यावरण संरक्षण कार्यक्रम :-** पर्यावरण अहवाल तयार करणे व तदनुसार अंमलबजावणी करणे यासाठी सन २०१४-१५-१६ मधे ₹ २८ लक्ष इतकी तरतुद आहे.

३२)	**वनिकरण खर्च :-** महानगरपालिका व वन खात्याच्या संयुक्त विद्यमाने ५०० हेक्टर जागेत वनीकरण प्रकल्प सुरु आहे. सन २०११-१२ पासुन आतापर्यंत ४ लक्ष ६० हजार झाडे लावण्यात आली आहेत. अद्यापही अधिक अधिक वृक्षारोपण केले जाणार आहे. हरित पट्टा ही संकल्पना ठराविक क्षेत्राकरिता मर्यादित न ठेवता संपुर्ण वसई हरित वसई म्हणून नावारुपाला आणणेस महानगरपालिका प्रयत्नशिल असुन येत्या वर्षात २ लक्ष ५० हजार वृक्ष लागवड करणेचा महानगरपालिकेचा संकल्प असुन त्या दृष्टीने मोकळी जागा, वाया जाणारे पाणी याचा वापर करुन मासवण, उसगाव, पेल्हार इत्यादी ठिकाणी स्वत:ची नर्सरी तयार करणेत आली आहे. सर्व सेवा भावी संस्था व नागरिकांना झाडे लावणे व जगवणेसाठी विशेष सहाय्य व प्रोत्साहन देणेस महानगरपालिका प्रयत्नशील आहे. महानगरपालिका क्षेत्रातील विविध ठिकाणी कार्यरत असणाऱ्या मोठयाप्रमाणात वृक्षारोपण करणाऱ्या सामाजिक संस्थाना वृक्षारोपण व संवर्धनासाठी ५०% पर्यंत खर्च देणे व सार्वजनिक ठिकाणी वनखात्यामार्फत वृक्षारोपण व संवर्धन करणेकामी वनखात्याकडे प्रकल्पाप्रमाणे मागणी नुसार खर्चाची रक्कम जमा करुन वृक्षारोपण करण्याचा प्रस्ताव आहे. महानगरपालिका क्षेत्रातील इच्छुक व्यक्ती संस्थांना मागणीनुसार बहावा, बकुळ, डाळींब, सिताफळ, सफेद अर्जुन, सुरु इत्यादी रोपे मोफत उपलब्ध करुन रोपन व संवर्धनासाठी प्रती रोपास रोपाच्या जातीप्रमाणे वार्षीक ₹ २०० ते ५०० प्रमाणे ३ वर्ष अनुदान देणेची तरतुद आहे. समाजातील व्यक्ती सस्थांना रोपे देताना दोन ते तीन वर्षाची जगवलेली रोपे दिल्यास त्याचे संगोपन सहज शक्य होते सबब पहिल्या टप्यात सदर रोपे महापालिकेच्या नर्सरीमधे जगवण्याचे काम झाले आहे. पर्यावरण संरक्षणाचे इतर कार्यक्रम, वृक्ष संरक्षण, वृक्ष गणना, नागरी वनीकरण, नागरी वनीकरण योजनेसाठी पाण्याचे टँकरची व्यवस्था करणे, नारिंगी टेकडीचा विकास प्रभावीपणे करुन हँगींग गार्डन निर्मितीसह वन्य प्राण्यासाठी अभय अरण्य, सर्पोद्यान, पक्षी उद्यान, वनस्पती उद्यान तसेच रोपांसाठी पिंजरे खरेदीसह वृक्ष निधी अंतर्गत इतर भांडवली कामे करणे कामी सन २०१४-१५-१६ मधे अनुक्रमे ₹ ३६ कोटी ०७ लक्ष ७४ हजार इतकी तरतूद आहे.

३३)	**कत्तलखाना** :- महापालिकेचे विस्तृत क्षेत्र विचारात घेता अनुज्ञेय प्राण्यांच्या शास्त्रशुद्ध कत्तलीसाठी शासन निर्देशाप्रमाणे अद्यावत सुसज्य कत्तलखाना निर्मिती बंधनकारक आहे. यासाठी केंद्र व राज्य शासनाकडून प्रकल्प आराखडा तयार करण्यापासून देवनारच्या धर्तीवर प्रत्यक्ष बांधकामासाठी प्रकल्प खर्चाच्या १००% विशेष अनुदान मिळवणेचा प्रयत्न केला जाणार आहे. शासकिय

जागा अधिग्रहीत करुन अथवा याकामी उपलब्ध होणाऱ्या अन्य आरक्षणाच्या ठिकाणी अद्यावत कत्तलखाना निर्मितीसाठी सन २०१५-१६ मध्ये ₹ २ कोटी इतकी प्राथमिक तरतुद आहे.

३४) **अंध, अपंग व गतीमंदाकरीता कल्याणकारी योजना :-** उपलब्ध स्कायवॉक व उड्डाणपुलांजवळ अपंगांसाठी सरकते जिने व उव्दाहन, विविध महत्वाच्या सार्वजनिक ठिकाणी रॅम्पची व्यवस्था व इतर अपंग कल्याणकारी योजनांच्या भांडवली खर्चासह अंध, अपंग, गतीमंदांचे कल्याणासाठी कार्य करणाऱ्या बोळींज येथील अपंग पुर्नवसन केंद्रासह इतर संस्थांना अनुदान, विशेष बालकांसाठी महिला बाल कल्याण मध्ये असलेल्या तरतुदीव्यतीरीक्त अंध, अपंग व्यक्ती कल्याणकारी योजने अंतर्गत ३ चाकी सायकली तसेच इतर आवश्यक साहित्याचे वाटप, अंध, अपंग, गतीमंद अथवा त्यांचेवरील अवलंबीताच्या विवाहासाठी सामुदयीक विवाह सोहळ्या अंतर्गत अतिरीक्त अर्थसहाय्य, अपंगत्वाचे आवश्यक दाखले मिळवून देण्यासाठी स्थानिक ठिकाणी विशेष शिबीरांचे आयोजन यासाठी सन २०१४-१५ व २०१५-१६ मधे अनुक्रमे ₹ ३ कोटी ४५ लक्ष ०८ हजार व ₹ ४ कोटी ३५ लक्ष ०८ हजार इतकी तरतूद आहे.

३५) **पाणी पुरवठा व्यवस्था :-** पापडखिंड, पेल्हार या ग्रामीण पाणीपुरवठा योजनांच्या क्षमता १० एमएलडीपर्यंत वाढविल्या असुन २० एमएलडीची उसगांव योजना पुर्णत्वास आली आहे. १०० एमएलडी ची सुर्या योजना सुरु आहे.

महाराष्ट्र जिवन प्राधिकरणाच्या मुळ योजनांमधील अनावश्यक खर्चात काटकसर करुन ₹ ६० कोटीची बचत व ₹ १३२ कोटी वाढीव अनुदान अशी एकूण ₹ १९२ कोटी बचत केल्यामुळे आज पाणी सिडकोने आकारणी करावयाच्या ठरवलेल्या ₹ २० ते ₹ २५ प्रतिहजार लिटर या दराऐवजी ₹ ८/- प्रति हजार लिटर दराने उपलब्ध झाले आहे. भविष्यातील मागणी विचारात घेऊन २० वर्षापूर्वी केलेल्या उपाययोजनांच्या परिणाम स्वरुप महाराष्ट्रात इतरत्र पाणी टंचाईची भिषण समस्या असताना आपल्या शहरात वाढत्या लोकसंख्येस सामावून घेऊन पाणीपुरवठा सुरु ठेवला आहे. योजना मंजुर करणे, अनुदान मंजुर करणे, खर्च कपात करणे, व्याज व दंडनीय व्याज माफी मिळवणे या सर्व बाबी मा. आमदार श्री. हितेंद्रजी ठाकूर यांच्या विशेष प्रयत्न व दूर दृष्टीच्या फलश्रुती आहेत.

मा. आमदार श्री. क्षितीजजी ठाकूर, मा. आमदार श्री. विलासजी तरे, तत्कालीन खासदार श्री. बळीरामजी जाधव यांच्या विशेष पाठपुराव्यामुळे सन २०१४-१५ मध्येदेखील वसई नगरपरिषदेने पुर्वी अपरीहार्य कारणांमुळे थकीत ठेवलेल्या कर्जावरील विलंब आकार ₹ १४ लक्ष माफी प्राप्त झाली आहे. सद्यस्थितीत देखिल त्यांचेच विशेष पाठपुराव्याने, नविन पाणीपुरवठा योजना अंमलात येणार आहेत.

i) शहरातील १६ लाखापर्यत असलेली लोकसंख्या, वाढीचा दर व तदनुसार भविष्यातील वाढती मागणी लक्षात घेता भविष्यातील वाढणाऱ्या लोकसंख्येस पाणी पुरवठा करणेकामी याबाबतच्या

वाढीव खर्चाचा भार देखील विकासकांवरच ठेऊन पाण्याचे नवीन स्त्रोत निर्माण केले जात आहेत.

ii) १८० दशलक्ष लिटर प्रतिदिन पाणी पुरवठा करणाऱ्या सुसरी धरणासाठी ₹ १६ कोटी इतकी रक्कम महानगरपालिकेने भरणा केली असून देहरजा योजनेसाठी एन. पी. व्ही भरणे इत्यादीसाठी सन २०१३-१४ मध्ये ₹ १५१ कोटी २२ लक्ष ६३ हजार इतका खर्च झालेला असून व सन २०१४-१५-१६ मध्ये ₹ २० कोटी व २५ कोटी इतकी तरतुद आहे.

iii) कवडास धरणाची उंची वाढवून व गेट बांधून तसेच सूर्या नदी पात्रात पाच बंधारे बांधून १०० दशलक्ष लिटरची पाणीपुरवठा योजना प्रगतीपथावर आहे.

iv) याव्यतिरीक्त २३ दशलक्ष लिटर प्रतिदिन पाणी पुरवठा वितरण करणारे राजीवली सातिवली धरण, ७० दशलक्ष लिटर प्रतिदिन पाणी पुरवठा करणारे कामण धरण, आणि १२ दशलक्ष लिटर प्रतिदिन पाणी पुरवठा करणारे कोलसापाडा धरण तसेच धामणी व खडकवली धरणावरील योजनाचा पाठपुरावा करुन ३०० दक्षलक्ष लिटर पाणी स्त्रोत कर्ज निधीतून उपलब्ध करणेसाठी प्रयत्न सुरु आहेत.

v) महाराष्ट्र सुवर्णजयंती नगरोत्थान महाअभियान योजनेअंतर्गत ₹ २९६ कोटी खर्चाची १०० एमएलडी (विस्तारीत) सुर्या उद्भव योजना फेज २ मंजुर झाली असुन काम सूरु आहे. यासाठी सन २०१४-१५ मध्ये ₹ १८५ कोटी १७ लक्ष ८० हजार व सन २०१५-१६ मध्ये ₹ ११५ कोटी ४५ लक्ष २० हजार इतकी तरतुद आहे.

vi) ₹ १४९५ कोटीची शहरांतर्गत पाणीपुरवठा योजना यु. आय. डी. एस. एस. टी / यु. आय. डी. एस. एस. एम. टी./ स्मार्ट सिटी योजनेअंतर्गत अंमलात येणार असुन यासाठी प्रथम टप्प्यात सन २०१५-१६ मध्ये ₹ २३९ कोटी ५० लक्ष इतकी तरतुद आहे.

vii) बंधारे हस्तांतरणासाठी सन २०१४-१५-१६ मध्ये प्रतिवर्षी ₹ ७५ लक्ष इतकी तरतुद आहे.

viii) पाणीपुरवठा प्रकल्प व जागामोजणी सर्व्हेक्षण खर्चासाठी सन २०१४-१५-१६ मध्ये प्रतिवर्षी ₹ ५० लक्ष इतकी तरतुद आहे.

ix) अंतर्गत जलवाहीनी व्यवस्थेसाठी स्वनिधीतुन सन २०१४-१५-१६ मध्य प्रतिवर्षी ₹ २० कोटी इतकी तरतुद आहे.

x) पाणीपुरवठा योजनेच्या कर्ज परतफेडीसाठी सन २०१४-१५ मध्ये ₹ १५ कोटी व सन २०१५-१६ मध्ये ₹ २६ कोटी २५ लक्ष ९८ हजार इतकी तरतुद आहे.

शहरांतर्गत योजना दुरुस्ती देखभाल, जल शुध्दीकरण व्यवस्था, भुजल सर्व्हेक्षण, उसगाव व सुर्या योजना दुरुस्ती देखभाल, बिनतारी संदेश यंत्रणा, नविन व्हॉल्व खरेदी व व्हॉल्व चेंबर्स बांधकाम, पाण्याच्या टाकीची देखभाल, सार्वजनिक विहीरी व तलाव यातील गाळ काढणे, बोअरवेल खोदकाम व दुरुस्ती, सद्याचे नियमित कर्जपरतफेडीसाठी व इतर महसुली खर्चासाठी

तरतूदी आहेत.

पाणी पुरवठा विभागांतर्गत नियमीत खर्चासह जल व ऊर्जा लेखापरिक्षण, बंधारा गेट व्यवस्था, मासवण बंधारा विषयक कामे, वसई रोड पेल्हार प्रादेशिक नळ पाणीपुरवठा योजनेच्या नुतनीकरणा अंतर्गत, सॅडल डॅमचे मजबुतीकरण, इनटेकवेल येथील पाण्याची गळती थांबवणे, विश्राम गृह बांधकाम, धरणाच्या माथ्याची पावसाळ्यात होणारी धुप थांबवण्यासाठी पी.सी.सी. व रेलिंग करणे, रॅपिड सॅण्ड फिल्टरेशन प्लांटची उभारणी करणे, उपांगाची रंग रंगोटी करणे, नविन जलवाहिनी व्यवस्था, पाणी पुरवठा उपांगासाठी कुंपण भिंती, व इतर भांडवली कामांसाठी आवशक खर्चाची तरतूद आहे.

पाणी पुरवठा सेवेसाठी सन २०१४-१५ मध्ये ₹ २९३ कोटी ९७ लक्ष ६८ हजार इतकी तरतुद असुन सन २०१५-१६ मधे यु. आय. डी. एस. एस. टी / यु. आय. डी. एस. एस. एम. टी./स्मार्ट सिटी योजना अंदाजपत्रकातील तरतुदी व्यतिरिक्त ₹ ४९२ कोटी ३३ लक्ष ४० हजार इतकी तरतुद आहे.

३६) **सुरक्षा व्यवस्था :-** रस्त्यावरील फेरीवाले व अतिक्रमण करणाऱ्या व्यक्ती संस्थामुळे नागरिकांना होणारा त्रास व रहदारीला होणारा अडथळा दुर करणे, महानगरपालिकेच्या मालमत्तेचे संरक्षण, उद्यान, तलाव इत्यादी ठिकाणी अबालवृध्दांचे संरक्षण तसेच तुटपुंजी पोलिस यंत्रणा विचारात घेता सामाजिक सुरक्षा योजनेंतर्गत स्थानिक पोलिस ठाण्यांना सुरक्षा रक्षक पुरवणे, महानगरपालिकेच्या प्रशासकीय व इतर विभागाच्या सुरक्षीततेसाठी हत्यारी व बिनहत्यारी पोलिस कायम स्वरुपी उपलब्ध करणे, रुग्णालय, कार्यालय व मुख्य वर्दळीच्या ठिकाणी व इतर आवशक ठिकाणी क्लोज सर्किट कॅमेरा व्यवस्थापन करणे प्रस्तावित आहे.

सुरक्षा साहित्यासाठी सन २०१४-१५ व २०१५-१६ मधे अनुक्रमे ₹ ५५ लक्ष व ₹ १ कोटी ५५ लक्ष इतकी तरतूद असुन ठेका आस्थापना खर्चांतर्गत नियमीत पोलिस संरक्षणासह सुरक्षा रक्षक ठेका पध्दतीने नेमणे कामी सन २०१४-१५ व २०१५-१६ मधे अनक्रमे ₹ ८ कोटी ३३ लक्ष १५ हजार व ₹ ९ कोटी ४५ लक्ष इतकी तरतूद आहे.

३७) **नाले खोदाई :-** पावसाळी पाण्याचा निचरा योग्य पध्दतीने होऊन शहरामधे पाणी तुंबून राहू नये यासाठी नियमीत नाले सफाईसह पावसाळ्यापूर्वी यांत्रिक साहित्याव्दारे नाले खोदाई करणेकामी सन २०१४-१५ व २०१५-१६मधे प्रतिवर्षी ₹ ४ कोटी ७५ लक्ष इतकी स्वतंत्र तरतूद आहे.

३८) **पर्यटन क्षेत्र, श्री क्षेत्र व ऐतिहासिक मालमत्तांचे सवंर्धन आणि विकास:-** डेस्टिनेशन वसई या पर्यटन स्थळ निर्मितीच्या संकल्पपूर्ती साठी सर्वंकष प्रयत्न केले जाणार असून याद्वारे स्थानिकांना रोजगार उपलब्धीसह शहराचे सौदर्यीकरण होणार आहे. तसेच सांस्कृतीक वारसा जोपासला जाणार आहे. वसई विरार क्षेत्र तिसरी मुंबई स्वरुपात नावारुपाला येत आहे. मुंबई

महानगरपालिके खालोखाल व्दितीय क्रमांकाचे कार्यक्षेत्र असणारी वसई विरार महापालिका आहे. आपल्या जवळ विस्तीर्ण समुद्र किनारा, तुंगारेश्वर सारखे अभय अरण्य, वज्रेश्वरी, सातीवली सारखे गरम पाण्याचे झरे, वैतरणाची विस्तिर्ण खाडी, निर्मळ, गणेशपुरी, जिवदानी मंदिर यासारखी भाविकांची श्रध्दास्थाने, आगाशी येथील जैन मंदिर, वसईतील अनेक पुरातन चर्चेस, नालासोपारा येथील बौध्दस्तूप, वसई व अर्नाळा किल्ला अशी अनेक ठिकाणे असुन त्यापैकी महानगरपालिका क्षेत्रात येणारी सर्व ठिकाणे योग्य पध्दतीने विकसित केली जाणार आहेत. पर्यटन विकासाचे क्षेत्र विचारात घेता पर्यटन विकासास चालना देण्यासाठी आकर्षक पध्दतीने जाहिरात करणे, ब्रॅन्ड ॲम्बॅसेडर नेमणे इत्यादी कार्यवाही प्रस्तावित असून पर्यटन क्षेत्र, श्री क्षेत्र व ऐतिहासिक मालमत्तांचे संवर्धन आणि विकासासाठी सन २०१४-१५ व सन २०१५-१६ मधे प्रतिवर्षी ₹ ३५ लक्ष इतकी तरतूद बांधकाम विभागांतर्गत आहे.

३९) **त्रयस्थ पक्षीय तपासणी खर्च:** - यासाठी सन २०१४-१५ व सन २०१५-१६ मधे प्रतिवर्षी ₹ १ कोटी ६१ लक्ष इतकी तरतुद आहे.

४०) **महिला बालकल्याण कार्यक्रम :** बालवाडी तसेच प्राथमिक, माध्यमिक शाळेतील विद्यार्थ्यांसाठी शैक्षणिक उपकरणे, वहया पुस्तके व खेळणी खरेदी, शाळांच्या आवश्यकतेनुसार संगणक पुरविणे, विशेष बालकांसाठी साहित्य पुरविणे व विशेष बालकांसाठी कार्य करणाऱ्या संस्थांना अनुदान देणे, शालेय विद्यार्थी व विद्यार्थीनीसाठी मोफत शैक्षणिक पास योजना, नागरी गरीब विद्यार्थी व विद्यार्थीनींसाठी सायकली वाटप, शालेय विद्यार्थ्यांसाठी विविध उपक्रम, नोकरदार महिलांसाठी वसतीगृह, निराधार महिलांसाठी तात्पुरता निवारा केंद्र व जेष्ठ महिलांसाठी वृद्धाश्रम निर्मीती व त्यांचेसाठी कार्य करणाऱ्या संस्थांना अर्थसहाय्य देणे, महिलांसाठी तिळगुळ व हळदीकुंकू कार्यक्रम, आरोग्य शिबीर व व्यवसाय मार्गदर्शन कार्यक्रम, नोकरदार व व्यवयाय करणाऱ्या महिलांच्या लहान मुलांचे संगोपन व त्यांची देखभाल करण्याच्या दृष्टीने पाळणाघर निर्मिती व सेवाभावी नोंदणीकृत महिला गटांना पाळणाघर चालविणेसाठी अनुदान देणे, कुटूंबकल्याण कार्यक्रम, कुपोषित माता व बालकांसाठी सकस आहार, बालकांच्या विकासासाठी अन्य कार्यक्रम, महानगरपालिका रुग्णालयातील प्रसुती विभागातील रुग्णांना पोषण व अल्पोपहार भत्ता, जननी शिशु सुरक्षा योजनेच्या लाभासह प्रसुत महिलांना रुग्णालयातून डिस्चार्ज दिल्यानंतर ₹ १६००/- इतका पोषण व आरोग्य भत्ता देणे, डायलेसिस उपचार स्वयंसेवी संस्थांमार्फत घेणाऱ्या मुली व महिलांना अनुदान देणे, मुली व मुलांना स्वयंसेवी संस्थांमार्फत दत्तक घेणाऱ्या पालकांना प्रोत्साहनात्मक अनुदान देणे, मुली व महिला यांचेकरीता तांत्रीक व व्यवसायीक प्रशिक्षण आयोजीत करणे, महिलांसाठी विविध कार्यक्रमांचे आयोजनासाठी सभागृह व व्यवसायासाठी गाळे असलेली महानगरपालिका मालकीची बहुउद्देशिय इमारत प्रभाग स्तरावर मोक्याच्या ठिकाणी उपलब्ध करुन देणे, महिला बालकल्याण विभागाच्या विविध कार्यक्रमांच्या आयोजनासाठी प्रसिद्धी, पारितोषीके, मानधन, सत्कार साहित्य इत्यादी कार्यक्रमासाठीचा अनुषांगीक खर्च करणे, एड्स ने मृत्यू पावलेल्या व्यक्तीच्या विधवा पत्नीस वैयक्तिक अर्थसहाय्य करणे, विधवा परितक्त्या महिलांच्या मुलींच्या विवाहासाठी ठोक अनुदान देणे, विधवा परितक्त्या महिलांच्या मुलांच्या

शिक्षणासाठी अर्थसहाय्य देणे. इयत्ता १ ली ते ४ थीच्या मुलांसाठी शैक्षणिक अर्थसहाय्य, इतर पदव्युत्तर शिक्षणाकरीता महिलांना अर्थसहाय्य, निराधार ज्येष्ठ महिलांना दर महा ठोक अर्थसहाय्य देणे. महानगरपालिकेच्या रुग्णालयात वैद्यकिय तपासण्यासाठी महिला व बालकांना १००% सवलत देणे. महिलेच्या उत्पन्नावर अवलंबून असलेल्या कुटूंबातील कुटूंबप्रमुख अथवा अन्य सदस्य १००% अथवा ७५% अपंग असल्यास अशा कुटूंबातील महिलांना विशेष अर्थसहाय्य देणे, अशा व्यक्तींना सामुदायीक विवाह सोहळ्यातील वर - वधुसाठी निश्चित अनुदानाव्यतिरीक्त अतिरीक्त अर्थसहाय्य, विशेष बालकांच्या संगोपनासाठी पालकांना मासिक ₹ १ हजार अनुदान, विधवा परितक्त्या महिलांसाठी कार्य करणाऱ्या संस्थांना अनुदान देणे, महिला व मुलींसाठीच्या आश्रमांना अनुदान, अनाथ आश्रमांना अनुदान, महिला सक्षमिकरणासाठी विविध उपक्रम राबविणे, सामुदायीक विवाह सोहळ्या अंतर्गत वधु अथवा वधुचे पालकाला प्रत्येकी ₹ १० हजार अनुदान देणे, बालचित्रपट महोत्सव, स्त्रीरोग चिकित्सा शिबीर, मुलींचे शाळा गळतीचे प्रमाण थांबवण्यासाठी प्रोत्साहन अनुदान, उत्कृष्ट कामाबद्दल महिलांचा गौरव,महिलांना त्यांचे कायदेशिर अधिकार व महिलांवरील अत्याचारांसबधी समुपदेशन करणे. तसेच महिला बालकल्याण समिती मार्फत आयोजीत केल्या जाणाऱ्या इतर योजना व कार्यक्रमांसाठी आणि महीला व बालकल्याण योजनेंतर्गत भांडवली कामे यासाठी सन २०१४-१५ व २०१५-१६ मधे अनुक्रमे ₹ १४ कोटी ८३ लक्ष २१ हजार व ₹ २४ कोटी ८६ लक्ष ७१ हजार इतकी तरतूद आहे.

४१) **स्वातंत्र्य सैनिक व आजी माजी सैनिकांसाठी सवलत :-** स्वातंत्र्य सैनिक, त्यांची विधवा पत्नी तसेच त्याचे पुढील पहिल्या पिढीतील एका वारसास त्यांचे राहत्या निवासी सदनिकेस मागणीनुसार मालमत्ता करात १००% सुट तसेच आजी - माजी सैनिक अथवा त्यांचे अवलंबीतास मागणीनुसार मालमत्ता करात ५०% सुट देणेची तरतुद आहे.

४२) **जेष्ठ नागरीकांसाठी विशेष सुविधा** :- जेष्ठ नागरीकांसाठी आरोग्य चिकीत्सा शिबीराचे आयोजन व त्यांचे डायलेसिस उपचारासाठीचा प्रती खेपेस ₹ ३५०/- प्रमाणेचा खर्च रुणालयांना अदा करणे करीता सन २०१४-१५ सन २०१५-१६ मध्ये प्रतिवर्षी ₹ ५० लक्ष इतकी तरतुद असुन विरंगुळा केंद्रासाठी सन २०१४-१५ व सन २०१५-१६ मध्ये प्रतिवर्षी ₹ ५१ लक्ष इतकी तरतुद आहे. जेष्ठ नागरीकांच्या नोंदणीकृत संस्थाना उद्यान देखभालीचा ठेका घेण्यासाठी प्राधान्य देण्यात येणार असुन जेष्ठांसाठी कार्यरत नोंदणीकृत संस्थांना अनुदान देणेची स्वतंत्र तरतुद आहे. या व्यतिरीक्त जेष्ठ नागरीकांना स्कायवॉक व उड्डाणपुलाजवळील सरकते जिने व उद्वाहनाची सेवा, मोक्याच्या ठिकाणी बैठक व्यवस्थेसाठी बाकडे, नाना - नानी पार्क, इत्यादी सुविधा उपलब्ध आहेत.

४३) **अल्पसंख्यांक कल्याण** :- दफन भुमीच्या अन्यत्र नमुद स्वतंत्र आवश्यक तरतुदीव्यतिरीक्त अल्पसंख्यांक निधीतील कामासाठी सन २०१४-१५ व सन २०१५-१६ मध्ये प्रतिवर्षी ₹ ३० लक्ष इतकी विशेष तरतुद आहे.

४४) **पी बजेट :-** यामधे गरीब गरजूंसाठी मोफत वैद्यकीय शिबीर, समुह गटविमा योजनेखाली मेडिक्लेम सुविधा प्राप्त करुन देणे त्याचप्रमाणे अपघाती विमा रकमे इतके थेट संरक्षणाचा लाभ देणे, दलित वस्ती सुधारणा योजनेंतर्गत अधिक अधिक अनुदान उपलब्ध करुन घेऊन सदर वसाहत सर्व सुविधायुक्त स्वच्छ व सुंदर करणे, राजीव आवास योजनेंतर्गत महानगरपालिका क्षेत्रातील चाळी व झोपडपट्टयांचे पुनर्वसन करणे, द्रारिद्रय रेषेखालील व्यक्तींसाठी घरकुल योजना, मागासवर्गिय कल्याणकारी योजनेंतर्गत विकास कामे, विशेषत: नविन शहरी विभागात वैयक्तिक शौचालय बांधकामासाठी अनुदान देणे, नविन शहरी भागामधे शेतकामासाठी वनराई बंधारा बांधकाम, पाण्याचा काटकसरीने वापर व सर्व जलस्त्रोतांचा योग्य व पुरेपुर विनियोग करणेसाठी खाजगी नविन विहीरी खोदकामांसाठी अनुदान, शेती कामांसाठी व बागायतीसाठी साहित्य, विज पंप, फवारणी पंप, जंतुनाशके बियाणे, खत, इतर शेत काम साहित्य पुरवठा, इ. शेतीविषयक कार्यक्रम राबवणे, वनराई बंधारा बांधकाम, मच्छीमार व बोटीवरील मजूर यांना त्यांचे कर्तव्य परिसरात आरोग्य सुविधा व फिरता दवाखाना उपलब्ध करुन देणे तसेच या क्षेत्रात सेवा देणाऱ्या स्वयंसेवी संस्थाना रुग्णवाहिका सेवा उपलब्ध करुन देण्यासाठी संस्था अनुदाना अंतर्गत अनुदान देणे, मच्छिमार बोटींसाठी जाळ्या, प्रथमोपचार पेटी (मेडिकल किट), लाईफ जॅकेट, पिण्याचे पाणी शुध्द राहणेसाठी रसायन मिश्रीत गोळ्या, सिग्नल लाईटसाठी बॅटरी व इतर आवश्यक साहित्य पुरविणे, मच्छिमारांना अपघाती विमा रकमेइतके थेट संरक्षणाचा लाभ देणे, नैसर्गिक व इतर आपत्तीकाळात नियंत्रण व मदतीसाठी संबंधीत अभिकरणासमवेत करार करुन पोलिस मदतीसह हेलिकॅप्टर भाड्याने घेणे इ. मच्छिमारांसाठी कल्याणकारी योजना राबविणे, श्रमसाफल्य योजने अंतर्गत सफाई कामगार घरकुल/कामगार निवास बांधकाम, नागरी गरीब वस्तीमध्ये गटार बांधणे, रस्ता बांधकाम, इतर विकास कामे, दिवाबत्ती व्यवस्था इत्यादी बाबींचा समावेश आहे. मागासवर्गिय कल्याणकारी योजनेंतर्गत हाती घ्यावयाच्या योजनांसाठी ५% राखीव तरतूदीसह पी बजेट करीता सन २०१४-१५ व २०१५-१६ मधे अनुक्रमे ₹ ५१ कोटी १७ लक्ष १४ हजार व ₹ ६२ कोटी ३१ लक्ष १४ हजार इतकी तरतूद आहे.

४५) **विशेष योजना :-** मोनोरेल व रिंगरोड, पाणीपुरवठा योजना, उड्डाणपुल, पुर्व पश्चिम जोडणारे पुल, पर्यटन विकास प्रकल्प इ. जिव्हाळयाच्या योजना यु. आय. डी. एस. एस. टी / यु. आय. डी. एस. एस. एम. टी./स्मार्ट सिटी अनुदान निधीतुन अथवा अल्प व्याज दराने कर्ज निधीतुन पूर्ण करणेचा मानस असुन यासाठी विविध संस्था, शासकीय विभाग यांचे समवेत संपर्क साधून आवश्यक पूर्तता करुन देणे, प्रकल्प अहवाल तयार करणे, प्रत्यक्ष कामावर देखरेख ठेऊन प्रकल्प पूर्ण करणे इ. कामासाठी त्या त्या क्षेत्रातील तांत्रीक सल्लागार नेमणूक निविदा पध्दतीने करणे आवश्यक आहे. निविदाकार सर्वसाधारण पणे अंदाजपत्रकाच्या ५ ते ५.५० % फी आकारत असले तरी प्रकल्प यशस्वीपणे कार्यन्वित करणेसाठी त्यांची नियुक्ती फायदेशीर व आवश्यक ठरणार असल्याने सल्लागार नेमणूकीसह इतर अनुषंगीक खर्चासाठी सन २०१४-१५ व २०१५-१६ मधे प्रतिवर्षी ₹ ११ कोटी इतकी प्राथमिक तरतुद आहे. तव्दतच विशेष योजनांसाठी कर्ज परतफेड व महानगरपालिका हिश्यासाठी खालीलप्रमाणे आवश्यक तरतुद आहेत.

	मोनोरेलसह रिंगरोड प्रकल्प		पाणीपुरवठा योजना		रेल्वे उड्डाणपूल व पुर्व पश्चिम जोडणारे पुल		घनकचरा व्यवस्थापन, भुयारी गटर योजना व इतर प्रकल्प	
सन	२०१४-१५	२०१५-१६	२०१४-१५	२०१५-१६	२०१४-१५	२०१५-१६	२०१४-१५	२०१५-१६
कर्ज परतफेड तरतुद	₹ ०५लक्ष	₹ १७ कोटी ५० लक्ष	₹ १५ कोटी	₹ २६ कोटी २५ लक्ष ९८ हजार	₹ २ लक्ष	₹ २५ लक्ष	₹ ६३ लक्ष	₹ १० कोटी ४२ लक्ष
म.न.पा. अंशदानासाठी कर्ज	०	₹ ७५ कोटी	०	₹ २३० कोटी	०	₹ ३ कोटी	०	₹ ११०कोटी
महानगरपालिकेचा खर्चातील हिस्सा	₹ १४ कोटी ६१ लक्ष	₹ ०१ कोटी ९५ लक्ष	₹ ७० कोटी २८ लक्ष ८० हजार	₹ ३१ कोटी ०३ लक्ष २० हजार	₹ २ कोटी ४५ लक्ष	₹ ७ कोटी ४४ लक्ष	₹ ८७ कोटी ७४ लक्ष	₹०८ कोटी २७ लक्ष ४० हजार
अनुदान हिस्सा	०	₹ ७५ कोटी	₹ १३४ कोटी ८९ लक्ष	₹ २२० कोटी ९२ लक्ष	०	०	०	₹ २४८ कोटी १४ लक्ष ८० हजार
एकूण	₹ १४ कोटी ६६ लक्ष	₹ १६९ कोटी ४५ लक्ष	₹ २२० कोटी १७ लक्ष ८० हजार	₹ ५०८ कोटी २१ लक्ष १८ हजार	₹ २ कोटी ४७ लक्ष	₹ १० कोटी ६९ लक्ष	₹ ८८ कोटी ३७ लक्ष	₹ ३७६ कोटी ८४ लक्ष २० हजार

प्राथमिक दृष्टीक्षेपातील अन्य विशेष योजना खालील प्रमाणे आहेत :-

★ कवडास, धामणी, खडकाळी, राजीवली, सातीवली, कामण, तिल्हेर, देहरजा, वैतरणा इ. इतर नवीन जल स्त्रोत विकास	= ₹ ३५० कोटी
★ रिंगरोडसह एकात्मिक परिवहन व दळणवळण सुविधा प्रकल्प	= ₹ २००० कोटी
★ एकात्मिक किनारपट्टी विकास व पर्यावरण संवर्धन योजना	= ₹ ३५० कोटी
★ आर्थिक दुर्बल घटकांसाठी व अल्प उत्पन्न गटासाठी गृहनिर्माण योजना व पायाभूत सुविधा विकास प्रकल्प	= ₹ २५० कोटी
★ एकात्मिक पर्जन्य वाहिन्या विकास प्रकल्प	= ₹ ५५० कोटी
★ घनकचरा व्यवस्थापन व क्षेपण भूमीविकास प्रकल्प	= ₹ ५ कोटी
★ डेस्टिनेशन वसई या उपक्रमा अंतर्गत पर्यटन विकास प्रकल्प	= ₹ २०० कोटी
★ शासकीय सुधारणा व उत्पन्न वृध्दी अंमलबजावणी प्रकल्प	= ₹ १०० कोटी
★ विद्युत विभागाची विविध विकास कामे, विद्युत ऊर्जा बचतीचे प्रकल्प राबवणे, कार्बनक्रेडीट मिळवणे, विद्युत व्यवस्था आराखडे तयार करणे	= ₹ १ कोटी

मा. आमदार श्री. हितेंद्रजी ठाकूर सो!, माजी. खासदार श्री. बळीरामजी जाधव सो!, मा. आमदार श्री. क्षितीजजी ठाकूर सो!, मा. आमदार श्री. विलासजी तरे सो!, व वसई - विरार शहर महानगरपालिकेचे मा. स्थायी समिती सभापती श्री. संदेशजी जाधव सो!, यांनी अर्थसंकल्पात समाविष्ट करण्यासाठी केलेल्या सुचनांचा अंर्तभाव सदर अर्थसंकल्पात त्या - त्या घटकामध्ये केलेला आहे.

सन २०१४-१५ च्या सुधारित अर्थसंकल्पासह सन २०१५-१६ चे मुळ सर्वसाधारण अर्थसंकल्पीय अंदाजपत्रक ‘अ’, महानगरपालिकेच्या ‘अ’ अंदाजपत्रकातील अंशदानासह पी बजेटचे अंदाज, जेण्डर बजेटचे अंदाज, अंध व अपंगांच्या कल्याणकारी योजनांसाठीच्या बजेटचे अंदाज, ‘ब’ अंदाजपत्रकाकडे परिवहन सेवेकरीता वर्ग करावयाच्या अंशदानाचे अंदाज, जल मल प्रवाह निधी अंदाजपत्रक ‘क’, वृक्ष निधी अंदाजपत्रक, एकत्रित पाणीपुरवठा व मल प्रवाह विनियोग कर्ज निधी अंदाजपत्रक, अर्बन इन्फ्रास्ट्रक्चर डेव्हलपमेंट इन सॅटेलाईट टाउन/ कंटूर मॅग्नेटस ऑफ मिलियन प्लस सिरीज/ स्मार्ट सिटी योजना निधीचे अंदाजपत्रक, महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम १९४९ च्या कलम ९५ (अ) नुसार, सन २०१३-२०१४ या कालावधीत अर्थसहाय्य देऊन पुरविलेल्या सेवांबाबतचा अहवाल व इतर आवश्यक सहपत्रासह सोबत सहर्ष सादर.

दिनांक:- १६/०२/२०१५

(गोविंद राठोड)
आयुक्त
वसई विरार शहर महानगरपालिका